

Техничка школа „Никола Тесла“ Шид
Школска 1
22240 Шид
Република Србија
Телефон/Факс: 022/712-538; 712-503
www.nts.edu.rs
деловодни број: 02-719/1
од 13.9. 2024. године

Анекс бр.1 Школског програма

Техничке школе „Никола Тесла“ Шид

Септембар 2024.

Садржај

УВОД	3
ЦИЉЕВИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА	7
НАЗИВ, ВРСТА И ТРАЈАЊЕ СВИХ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА КОЈЕ ШКОЛА ОСТВАРУЈЕ И ЈЕЗИК НА КОМ СЕ ОСТВАРУЈЕ ПРОГРАМ	10
ОБАВЕЗНИ И ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ И МОДУЛИ ПО ОБРАЗОВНИМ ПРОФИЛИМА И РАЗРЕДИМА	11
НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРИНЦИПА, ЦИЉЕВА И ИСХОДА ОБРАЗОВАЊА И СТАНДАРДА ПОСТИГНУЋА, НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОПИСАНИХ НАСТАВНИХ ПЛАНОВА И ПРОГРАМА	27
ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ, ДОДАТНЕ И ПРИПРЕМНЕ НАСТАВЕ	29
АКТИВНОСТИ КОЈИМА СЕ РАЗВИЈАЈУ СПОСОБНОСТИ ЗА РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА, КОМУНИКАЦИЈУ, ТИМСКИ РАД, САМОИНИЦИЈАТИВУ И ПОДСТИЦАЊЕ ПРЕДУЗЕТНИЧКОГ ДУХА	30
ФАКУЛТАТИВНА НАСТАВА, ЊЕНИ ПРОГРАМСКИ САДРЖАЈИ И АКТИВНОСТИ	32
Програм рада Литерарне секције	34
Програм рада Рецитаторске секције	37
План рада спортских секција	40
Програм рада роботичке секције	40
ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ И ЈАВНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ	42
ПРОГРАМ СЛОБОДНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ	45
ПРОГРАМ КАРИЈЕРНОГ ВОЂЕЊА И САВЕТОВАЊА	47
ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	50
ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА И ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА	52
Програм рада Тима за кризне догађаје	56
Програм здравствене превенције	64
План промовисања менталног здравља	65
ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА	67
ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ	68
ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ	70
ПРОГРАМ ИЗЛЕТА И ЕКСКУРЗИЈА	71
ПРОГРАМ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ	74
Смернице за прилагођавање и пружање додатне подршке	75

Прилози.....	77
Планови и програми обавезних и изборних предмета са предложеним начинима и поступцима за њихово остваривање.....	78

УВОД

Школски програм је документ на основу кога се остварује основно и средње образовање и васпитање у свакој школи. Он обухвата све садржаје, процесе и активности усмерене на остваривање принципа, циљева и стандарда постигнућа и задовољење општих и специфичних образовних интереса и потреба ученика, родитеља односно старатеља, а све то у складу са могућностима школе. Школски програм се доноси на основу наставног плана и програма, узимајући у обзир развојни план школе.

Школски програм представља основу на којој сваки наставник и стручни сарадник планира, програмира и реализује свој рад.

Школски програм техничке школе „Никола Тесла“ из Шида пружа све релевантне информације о образовним профилима и начину образовања и васпитања у школи, који су усмерени ка остваривању општих и специфичних циљева образовања, развијању стручних компетенција, специфичних за образовни профил за који се ученици школују. Све то постижемо реализацијом Наставних планова и програма, ваннаставним активностима и пажљивим планирањем рада школских тимова.

Све што планирамо је у складу са општим образовно-васпитним принципима који су уграђени у сваки аспект, елемент и активност школског програма, а то су:

- Уважавање и поштовање свих учесника у образовном процесу;
- Уважавање и поштовање личности и личних својстава, узрасних и развојних карактеристика ученика;
- Поштовање и неговање основних људских права и слобода;
- Безусловно поштовање неповредивости људског живота и индивидуалне вредности и интегритета сваког људског бића;
- Једнака вредност сваког и једнакоправност свих;
- Солидарност, праведност и правичност;
- Поштовање, неговање и одговорност за одржање и унапређење природне и социјалне средине;
- Изградња и неговање образовно и развојно подстицајног окружења.

Поред општих принципа који се односе на систем образовања и васпитања у целини уважавамо и специфичне принципе који се односе на сам образовни процес.

То су следећи принципи:

- образовање треба да буде усмерено на процесе и исходе учења више него на представљање садржаја појединих академских дисциплина!
- образовање треба да буде засновано на интегрисаном наставном програму у којем постоји хоризонтална и вертикална повезаност између различитих наставних предмета који су повезани у шире целине (образовне области);
- За квалитет образовања одговорност не сноси само наставници и школе, већ и сви остали заинтересовани актери (родитељи и локална заједница);

- Образовање треба да поштује индивидуалне разлике међу ученицима у погледу начина учења и брзине напредовања;
- Образовање треба да се заснива на партиципативним, кооперативним, активним и искуственим методама наставе и учења;
- Образовање треба да развија код ученика позитиван однос према школи и образовању и подстиче учениково интересовање за учење и континуиран развој;
- Образовање треба да буде процес развоја знања, вештина, ставова и вредности код ученика.

Полазне основе за израду школског програма су:

1. Закон о основама система образовања и васпитања, „Службени гласник РС“ бр. 88/17, 27/18, 10/19, 6/20, 129/21 и 92/23.
2. Закон о средњој школи, „Службени гласник РС“, бр. 55/13 и 101/17, 27/18, 6/20, 52/21, 129/21 и 92/23.
3. Правилник о педагошкој норми свих облика образовно-васпитног рада наставника и стручних сарадника у средњој школи, „Службени гласник РС – Просветни гласник“ број 1/92, 23/97 и 2/2000 и 15/2019.
4. Правилник о Протоколу поступања у установи у одговору на насиље злостављање и занемаривање „Службени гласник РС – Просветни гласник“ број 11/24
5. Правилник о наставном плану и програму општеобразовних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Машинство и обрада метала"Сл. гласнику РС“ - Просветни гласник, број 12/2021 (друга и трећа година бравар-заваривач и прва, друга и трећа година механичар моторних возила)
6. Правилник о наставном плану и програму општеобразовних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Машинство и обрада метала"Сл. гласнику РС“ - Просветни гласник, број 9/2024 прва година бравар-заваривач
7. Правилник о наставном плану и програму стручних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Машинство и обрада метала „Сл. гласнику РС“ - Просветни гласник, број 3/2021 (механичар моторних возила, бравар-заваривач друга и трећа година)
8. Правилник о наставном плану и програму стручних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Машинство и обрада метала „Сл. гласнику РС“ - Просветни гласник, број 9/24 бравар прва година
9. Правилник о плану и програму наставе и учења стручних предмета средњег стручног образовања у подручју рада електротехника „Сл. Гласник –Просветни гласник“,бр. 11/2018 (друга трећа и четврта година електротехничара рачунара)
10. Правилник о плану и програму наставе и учења стручних предмета средњег стручног образовања у подручју рада електротехника „Сл. Гласник –Просветни гласник“,бр.12/2024 (прва година електротехничар рачунара)

11. Правилник о плану и програму наставе и учења општеобразовних предмета средњег стручног образовања и васпитања у подручју рада Електротехника Сл. Гласник – Просветни гласник“,бр. 11/2018 (друга трећа и четврта година електротехничара рачунара)
12. Правилник о плану и програму наставе и учења општеобразовних предмета средњег стручног образовања и васпитања у подручју рада Електротехника Сл. Гласник – Просветни гласник“,бр. 12/2024 (прва година електротехничар рачунара)
13. Правилник о плану и програму наставе и учења општеобразовних предмета средњег стручног образовања и васпитања у подручју рада Пољопривреда, производња и прерада хране СЛ. Гласник-Просветни гласник бр 6/2012, 1/2013-исп, 10/2016, 11/2016-др.правилник, 13/2018-др.правилник и 10/2022- др.правилник
14. Правилник о плану и програму наставе и учења стручних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Пољопривреда, производња и прерада хране Сл. Гласник – Просветни гласник Бр. 6/2012, 2/2013, 3/2014, 5/2014, 10/2016, 5/2017, 2/2020, 11/2020 и 16/2021
15. Правилник о наставном плану и програму стручних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Трговина, угоститељство и туризам 10/2020, 14/2020, 13/2021 (чл. 3. није у пречишћеном тексту), 2/2022, 11/2022, 8/2023 и 14/2023.
16. Правилник о плану и програму наставе и учења општеобразовних предмета средњег стручног образовања и васпитања у подручју рада трговина угоститељство и туризам СЛ. Гласник-Просветни гласник 16/2013 (трећа година трговац) и
17. Правилник о плану и програму наставе и учења општеобразовних предмета средњег стручног образовања и васпитања у подручју рада трговина угоститељство и туризам СЛ. Гласник-Просветни гласник 7/2023 и 8/2023(прва и друга година)

ЦИЉЕВИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Општи циљеви:

- Развијање интелектуалних капацитета и вештина неопходних за живот и рад у савременом друштву,
- Оспособљавање ученика да постане квалитетан стручњак, мајстор свог заната, да се укључи у свет рада,
- Стицање добре основе за наставак школовања и даље стручно усавршавање,
- Оспособљавање ученика да активно и одговорно учествују у економском, друштвеном и културном животу и допринесе демократском, економском и културном развоју дрштва,
- Оспособљавање ученика да успешно задовољавају сопствене потребе и интересе, развијају сопствену личност и потенцијале уз поштовање других особа, њиховог идентитета, потреба и интереса,
- Омогућавање развоја свих аспеката личности ученика у складу са његовим развојним потребама, потенцијалима и интересовањима,
- Оспособљавање ученика за континуирано образовање у складу њиховим потребама ,
- Развијање познавања и разумевања природног и друштвеног окружења, њихове међусобне повезаности и сопственог места у њима,
- Оспособљавање ученика за будуће партнерске односе, брачни и породични живот,
- Развијање међусобно уважавање, сарадња и солидарност између припадника различитих социјалних, етничких и културних група,
- Развијање свести о значају заштите и очувању природе и природних ресурса,
- Оспособљавање ученика за одговорно обављање послова у области- пољопривреде, трговине, електротехнике, машинства,
- Неговање хуманих вредности, толеранције, људских права, неповредивости сваког живог бића.

Специфични циљеви по образовним профилима:

Пољопривредни техничар:

- Оспособљавање ученика за организовање и спровођење биљне и сточарске производње у комбинатима и на пољопривредним газдинствима,
- Развој вештине прилагођавања променљивим захтевима тржишта рада,
- Освешћивање код ученика потребе за континуираним образовањем, потребе за стручним усавршавањем, развојем каријере, унапређивањем запошљивости,
- Давање научне основе оним ученицима који се већ баве пољопривредном производњом у својим домаћинствима тачније ефикасније примене теоријских знања у практичном контексту, ради унапређивања производње и повећања приноса,
- Развој особина неопходних за ефикасан рад у тиму и групним ситуацијама,
- Освешћивање потребе за примену мера заштите животне средине у процесу рада.

Електротехничар рачунара:

- Овладавање вештинама коришћења различитих програмских пакета и формирање вредносних ставова који доприносе развоју информатичке писмености неопходне за даље школовање, живот и рад у савременом друштву, као и оспособљавање ученика да ефикасно и рационално користе рачунаре на начин који не угрожава њихово физичко и ментално здравље,
- Оспособљавање ученика за примену знања и решавање проблема и задатака у новим и непознатим ситуацијама,
- Развијање логичког и апстрактног мишљење и критичког става у мишљењу,
- Оспособљавање ученика за примену знања и решавање проблема и задатака у новим и непознатим ситуацијама,
- Развијање прецизности, рационалности и креативности у раду са рачунаром,
- Унапређивање стратегије и технике самосталног учења користећи могућности рачунара и развијање спремности за учење током целог живота.

Трговац:

- Развијање вештина и знања неопходних за професионално обављање посла и то: пријем и складиштење робе, чување робе у трговинским објектима, пријем и услуживање купаца, мерења и паковање различитих врста робе, итд,
- Развијање ставова о значају развоја слободног тржишта, здраве конкуренције, пословног морала и угледа,
- Оспособљавање ученика за вештину непоередне продаје, упознавање са савременим облицима и начинима продаје,
- Посебна пажња је усмерена ка развоју вештине комуникације, пословне комуникације као и упознавање са могућим баријерама у комуникацији као и начинима за њихово превазилажење,
- Развој способности активног слушања и превазилажења конфликтних ситуација у продаји,
- Разликовање различитих врста понашања потрошача у куповини, факторима од утицаја, мотивима и фазама доношења одлука о куповини.

Механичар моторних возила - бравар/заваривач:

- Развој способности код ученика да свестраније сагледа разноврсност технолошких процеса и поступака у машинству, да учествује у практичној примени различитих метода обраде и обликовања метала у стварању производа, да у оквиру практичног рада схвати повезаност облика и функција машинског дела, да упозна различита средства рада, да стиче радне навике и вештине и да осети потребу за стваралаштвом,
- Упознавање особина техничких материјала и могућности њихове примене у машинству,
- Оспособљавање ученика за читање и разумевање техничке документације, споразумевање у процесу производње,

- Развијање стваралачког односа и одговорности ученика према раду,
- Развијање логичког мишљења и расуђивања и систематичности у решавању техничких проблема,
- Развијање смисла за тачност, прецизност и естетски изглед, као и способност за самостално и организовано учествовање у раду и производњи,
- Оспособљавање ученика за уочавање и схватање функционалне међузависности елемената, склопова и механизма на машинама за обраду материјала.

НАЗИВ, ВРСТА И ТРАЈАЊЕ СВИХ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА КОЈЕ ШКОЛА ОСТВАРУЈЕ И ЈЕЗИК НА КОМ СЕ ОСТВАРУЈЕ ПРОГРАМ

Техничка школа „Никола Тесла“ обавља делатност средњег стручног образовања у подручјима рада: машинство и обрада метала, електротехника, пољопривреда, производња и прерада хране, трговина, угоститељство и туризам. У школи се настава организује у две смене на **српском језику**. Ученици се образују на три трогодишња и два четворогодишња профила.

У оквиру подручја рада машинство и обрада метала школским програмом су обухваћени следећи образовни профили:

1. Механичар моторних возила - у трогодишњем трајању
2. Бравар/заваривач - у трогодишњем трајању

У оквиру подручја рада електротехника, школским програмом је обухваћен образовни профил:

1. Електротехничар рачунара - у четворогодишњем трајању

У оквиру подручја рада пољопривреда, производња и прерада хране школским програмом је обухваћен следећи образовни профил:

1. Пољопривредни техничар - у четворогодишњем трајању

У оквиру подручја рада трговина, угоститељство и туризам школским програмом је обухваћен образовни профил:

1. Трговац – у трогодишњем трајању

Доквалификацијом су обухваћени следећи образовни профили:

1. Електротехничар рачунара

Преквалификацијама су обухваћени следећи образовни профили:

1. Механичар моторних возила
2. Бравар-заваривач

ОБАВЕЗНИ И ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ И МОДУЛИ ПО ОБРАЗОВНИМ ПРОФИЛИМА И РАЗРЕДИМА

V. НАСТАВНИ ПЛАН И ПРОГРАМ ОПШТЕОБРАЗОВНИХ ПРЕДМЕТА ЗА ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛ ПОЉОПРИВРЕДНИ ТЕХНИЧАР

I. НАСТАВНИ ПЛАН

Недељни и годишњи фонд часова општеобразовних предмета за образовни профил: ПОЉОПРИВРЕДНИ ТЕХНИЧАР

	I РАЗРЕД				II РАЗРЕД				III РАЗРЕД				IV РАЗРЕД				УКУПНО																								
	недељно			годишње	недељно			годишње	недељно			годишње	недељно			годишње	годишње																								
	Т	В	Ш	Т	В	Ш	Б	Т	В	Ш	Б	Т	В	Ш	Б	Т	В	Ш	Б	Т	В	Ш	Б	Σ																	
A1: ОБАВЕЗНИ ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ	22	2	0	704	64	0	0	11	0	0	352	0	0	0	9	0	0	288	0	0	0	11	0	0	352	0	0	0	1696	64	0	0	1760								
1. Српски језик и књижевност	3			96						3			96						3			96						384			384										
1.1 језик и књижевност*	3			96						3			96						3			96						384			384										
2. Српски као нематеријални језик*	2			64						2			64						2			64						256			256										
3. Страни језик I	2			64						2			64						2			64						256			256										
4. Физичко васпитање	2			64						2			64						2			64						256			256										
5. Математика	2			64						2			64						2			64						256			256										
6. Рачунарство и информатика		2			64																						64		64												
7. Историја	2			64																								64			64										
8. Екологија и заштита животне средине	1			32																								32			32										
9. Латински језик	1			32																								32			32										
10. Физика	2			64																								64			64										
11. Географија	2			64																								64			64										
12. Биологија	2			64																								64			64										
13. Хемија	3			96			2			64																		160			160										
14. Социологија са правима грађана																2			64									64			64										
A2: ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ	1	0	0	32	0	0	0	3	0	0	96	0	0	0	3	0	0	96	0	0	0	3	0	0	96	0	0	0	320	0	0	0	320								
1. Грађанско васпитање / Верска настава	1			32						1			32						1			32						128			128										
2. Изборни предмет према програму образовног профила**							2			64						2			64									192			192										
Укупно A1+A2	25			800				12 (14**)				384 (448**)				10 (12**)				320 (384**)				12 (14**)				384 (448**)				1888 (2080**)					1888 (2080**)				

Напомена: * за ученике који наставу слушају на матерњем језику националне мањине
 ** Ученик бира предмет са листе изборних општеобразовних или стручних предмета

*Пољопривредни техничар трећа и четврта година

2. НАСТАВНИ ПЛАН

Недељни и годишњи фонд часова стручних предмета за образовни профил: ПОЉОПРИВРЕДНИ ТЕХНИЧАР

	I РАЗРЕД				II РАЗРЕД				III РАЗРЕД				IV РАЗРЕД				УКУПНО																
	недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		годишње																
	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Σ							
A2: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ	7	0		224			150	7	6	5	224	192	160	150	9	6	5	288	192	160	150	7	6	5	224	192	160	60	960	576	480	510	2526
1 Педологија и агрохемија	3			96			18																				96			18	114		
2 Заштита биља	2			64			24	2			64				2			64									64	128		24	216		
3 Пољопривредна техника	2			64			18	2	2	1	64	64	32	15	2	2		64	64			2	2		64	64	256	192	32	33	513		
4 Биљна производња 1***							5	2	4		160	64	128	45													160	64	128	45	397		
5 Биљна производња 2***															5	2	5	160	64	160	60						160	64	160	60	444		
6 Наводњавање															2			64									64				64		
7 Сточарска производња																						5	2	5	160	64	160	60	160	64	160	60	444
8 Предузетништво																						2			64			64				64	
9 Професионална пракса							90							90							90									270	270		
Б: ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ							2				64				2			64				2			64		192				192		
1 Изборни предмет**							2				64				2			64				2			64		192				192		
Укупно: А2+Б	5	3		224			150	7 (*9)	6	5	224 (*288)	192	160	150	9 (*11)	6	6	288 (*352)	192	160	150	7 (*9)	6	5	224 (*288)	192	160	60	960 (*1057)	576	480	510	2526 (*2718)
Укупно	8		374		18 (*20)		726 (*790)		20 (*22)		790 (*854)		18 (*20)		636 (*700)		2526 (*2718)																

Напомена:* Уколико ученик изабере све стручне изборне предмете

** Ученик бира предмет са листе изборних општеобразовних или стручних предмета

*Пољопривредни техничар трећа и четврта година

ПОДРУЧЈЕ РАДА : ТРГОВИНА, УГОСТИТЕЉСТВО И ТУРИЗАМ

ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛ: ТРГОВАЦ

I ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ:		I разред					II разред					III разред				
		теорија		вежбе		блок	теорија		вежбе		блок	теорија		вежбе		блок
		нфч	гфч	нфч	гфч	гфч	нфч	гфч	нфч	гфч	гфч	нфч	гфч	нфч	гфч	гфч
А) ОПШТЕ ОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ	1. Српски језик и књижевност	3	105				2	70				2	64			
	2. Страни језик	2	70				2	70				1	32			
	3. Физичко васпитање	2	70				2	70				2	64			
	4. Математика	2	70				2	70				1	32			
	5. Рачунарство и информатика			2	70											
	6. Историја	2	70													
	7. Хемија	1	35				1	35								
	8. Екологија и заштита животне средине											1	32			
	9. Географија											1	32			
	10. Социологија са правима грађана											1	32			
	Свега: I А	12	420	2	70		9	315				9	288			
Б) СТРАЧНИ ПРЕДМЕТИ	1. Основи трговине	3	105													
	2. Техника продаје и услуге купцима	2	70	2	70		2	70	2	70						
	3. Пословна комуникација			2	70											
	4. Познавање робе	2	70				2	70								
	5. Основи пословања у трговини						3	105								
	6. Маркетинг у трговини						3	105								
	7. Комерцијално познавање робе											2	64			
	8. Набавка и физичка дистрибуција											2	64	2	64	
	9. Психологија потрошача											2	64			
	10. Предузетништво													2	64	
	11. Практична настава			6	210	60			11	385	60			11	352	60
Свега: I Б	7	245	10	350	60	10	350	13	455	60	6	192	15	480	60	
В) ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ	1. Верска настава/Грађанско васпитање	1	35				1	35				1	32			
	2. Изборни предмет према програму											1	32			
	Свега: I В	1	35				1	35				2	64			
УКУПНО: I (А + Б + В)		20	700	12	420	60	20	700	13	455	60	17	544	15	480	60

*Трговац трећа година

**I ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА
за образовни профил ТРГОВАЦ**

	I РАЗРЕД								II РАЗРЕД								III РАЗРЕД								УКУПНО				
	недељно			годишње					недељно			годишње					недељно			годишње					годишње				
	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Σ			
A1: ОБАВЕЗНИ ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ	14	2		490	70			8			272				7			217				979	70			1049			
1 Српски језик и књижевност	3			105				2			68				2			62				235				235			
2 _____језик и књижевност*	3			105				2			68				2			62				235				235			
1.1 Српски као нематерњи језик*	2			70				2			68				2			62				200				200			
3 Страни језик	2			70				2			68				1			31				169				169			
4 Физичко васпитање	2			70				2			68				2			62				200				200			
5 Математика	2			70				2			68				1			31				169				169			
6 Историја	2			70																		70				70			
7 Рачунарство и информатика		2			70																		70			70			
8 Географија	1			35																		35				35			
9 Екологија и заштита животне средине	1			35																		35				35			
10 Хемија	1			35																		35				35			
11 Социологија са правима грађана															1			31				31				31			
A2: ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ	1			35				2			68				2			62				165				165			
1 Грађанско васпитање / Верска настава	1			35				1			34				1			31				100				100			
2 Изборни програм према програму образовног профила**								1			34				1			31				65				65			
Укупно A1+A2	15	2		525	70			9 (10**)			306 (340**)				8 (9**)			248 (279**)				1079 (1144**)	70			1149 (1214**)			
Укупно	17			595				9 (10**)			306 (340**)				8 (9**)			248 (279**)					1149 (1214**)						

Напомена:* За ученике који наставу слушају на матерњем језику националне мањине

** Ученик бира програм са листе изборних општеобразовних или стручних програма

*Трговац прва и друга година

I ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА
за образовни профил Трговац*

	I РАЗРЕД							II РАЗРЕД							III РАЗРЕД							УКУПНО					
	недељно			годишње				недељно			годишње				недељно			годишње				годишње					
	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Σ	
1: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ	4	5	6	140	175	210	60	8	2	12	272	68	408	90	6	5	12	186	155	372	90	598	398	990	240	2226	
1. Основе трговине	2			70																					70		
2. Трговинско пословање	2	3		70	105			2	2		68	68			2	3		62	93					200	266		466
3. Пословна комуникација		2		70																				70	70		
4. Познавање робе								2			68														68		
5. Економика трговине								2			68														68		
6. Психологија потрошача								2			68														68		
7. Маркетинг у трговини															2			62							62		
8. Комерцијално познавање робе															2			62							62		
9. Предузетништво																2			62					62	62		
10. Практична настава			6			210	60			12			408	90			12			372	90				990	240	1230
2: ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ								1			34				1			31						65		65	
2. Изборни програми према програму образовног профила**								1			34				1			31						65		65	
купно Б1+Б2	4	5	6	140	175	210	60	8 ^(*9)	2	12	272 ^(*306)	68	408	90	6 ^(*1)	5	12	186 ^(*217)	155	372	90	598 ^{*663}	398	990	240	2226 ^{*2291}	
купно	15			585				22(*23)			838(*872)				23 (*24)			803(*834)				2226(*2291)					

апомена: * Подразумева реализацију наставе кроз теоријску наставу, вежбе, практичну наставу и наставу у блоку

** Ученик бира програм са листе изборних општеобразовних или стручних програма

*Трговац прва и друга година

План наставе и учења: ЕЛЕКТРОТЕХНИЧАР РАЧУНАРА

	I РАЗРЕД					II РАЗРЕД					III РАЗРЕД					IV РАЗРЕД					УКУПНО			
	недељно		годишње			недељно		годишње			недељно		годишње			недељно		годишње			годишње			
	Т	В	Т	В	Б	Т	В	Т	В	Б	Т	В	Т	В	Б	Т	В	Т	В	Б	Т	В	Б	Σ
A1: ОБАВЕЗНИ ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ	17	2	629	74		12		408			10		340			12		372			1749	74		1823
1 Српски језик и књижевност	3		111			3		102			3		102			3		93			408			408
1.1. _____ језик и књижевност*	3		111			3		102			3		102			3		93			408			408
2 Српски као нематерњи језик*	2		74			2		68			2		68			2		62			272			272
3 Страни језик	2		74			2		68			2		68			2		62			272			272
4 Физичко васпитање	2		74			2		68			2		68			2		62			272			272
5 Математика	3		111			3		102			3		102			3		93			408			408
6 Рачунарство и информатика		2		74																		74		74
7 Историја	2		74																		74			74
8 Географија						2		68													68			68
9 Хемија	2		74																		74			74
10 Ликовна култура	1		37																		37			37
11 Биологија	2		74																		74			74
12 Социологија са правима грађана															2		62				62			62
Б: ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ	1		37			1		34			3		102			3		93			266			266
1 Грађанско васпитање / Верска настава	1		37			1		34			1		34			1		31			136			136
2 Изборни програм образовног профила**											2		68			2		62			130			130
Укупно А1+Б	18	2	666	74		13		442			11 (13 ^т)		374 (442 ^т)			13 (15 ^т)		403 (465 ^т)			1885 (2015 ^т)	74		1959 (2089 ^т)
Укупно	20		740			13		442			11 (13 ^т)		374 (442 ^т)			13 (15 ^т)		403 (465 ^т)			1959 (2089)			

Напомена: *За ученике који наставу слушају на матерњем језику националне мањине

** Ученик бира програм са листе општеобразовних или стручних изборних програма

Т-теорија, В-вежбе, Б-блок настава

*Електротехничар рачунара друга, трећа и четврта година

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА

за образовни профил **Електротехничар рачунара**

	I РАЗРЕД				II РАЗРЕД				III РАЗРЕД				IV РАЗРЕД				УКУПНО												
	недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		годишње												
	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Σ			
A2: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ	7	3	2	259	111	74		6	11	2	204	374	68	90	7	12	238	408	90	3	14	93	434	90	794	1327	142	270	2533
1. Физика	2			74				2			68															142			142
2. Основе електротехнике	3	1		111	37			2	1		68	34														179	71		250
3. Рачунарска графика и мултимедија		2		74																						74			74
4. Увод у архитектуру рачунара	2			74																						74			74
5. Рачунарска хардвер								2			68		12													68	12		80
6. Електроника								2	1		68	34			2	1	68	34								136	68		204
7. Софтверски алати								2			68			2		68										136			136
8. Оперативни системи								3			102		30	3		102	18									204	48		252
9. Програмирање								2			68		18	2		68	24	3		93	30				229	72		301	
10. Микроконтролери и микрорачунари														1	2	34	68	30	2	2	62	62	30	96	130	60		286	
11. Рачунарске мреже														2	1	68	34	18							68	34	18	120	
12. Рачунарска логика														2	1	68	34								68	34		102	
13. Одржавање рачунарских система																			3		93	30		93	30			123	
14. Рачунари у системима управљања																			1	2	31	62		31	62			93	
15. Техничка документација																			2		62			62				62	
16. Предузетништво																			2		62			62				62	
17. Практична настава			2		74				2		68	30														142	30		172
Б: ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ														2		68			2		62				130			130	
2. Изборни програм образовног профила**														2		68			2		62				132			132	
Укупно А2+Б	7	3	2	259	111	74		6	11	2	204	374	68	90	7	12	238	408	90	3	14	93	434	90	794	1327	142	270	2533
Укупно А2+Б	12		444		19		736		19		(21)		736		(804)		17		(19)		617		(679)		2533				
																									(2663)				

Напомена: ** Ученик бира програм са листе општеобразовних или стручних изборних програма

*Електротехничар рачунара друга, трећа и четврта година

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА
за образовни профил Електротехничар рачунара

	I РАЗРЕД				II РАЗРЕД				III РАЗРЕД				IV РАЗРЕД				УКУПНО											
	недељно			годишње	недељно			годишње	недељно			годишње	недељно			годишње	годишње											
	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Σ		
A1: ОБАВЕЗНИ ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ	19	2		665	70		10			350			10			340			12			372			1727	70		1797
1 Српски језик и књижевност	3			105			3			105			3			102			3			93			405			405
2 _____језик и књижевност*	3			105			3			105			3			102			3			93			405			405
1.1 Српски језик као нематерњи језик	2			70			2			70			2			68			2			62			270			270
3 Страни језик	2			70			2			70			2			68			2			62			270			270
4 Физичко и здравствено васпитање	2			70			2			70			2			68			2			62			270			270
5 Математика	3			105			3			105			3			102			3			93			405			405
6 Рачунарство и информатика		2			70																				70			70
7 Историја	2			70																					70			70
8 Ликовна култура	1			35																					35			35
9 Географија	2			70																					70			70
10 Хемија	2			70																					70			70
11 Биологија	2			70																					70			70
12 Социологија са правима грађана																			2			62			62			62
A2: ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ	1			35			1			35			3			102			3			93			265			265
1 Грађанско васпитање / Верска настава	1			35			1			35			1			34			1			31			135			135
2 Изборни програми по програму образовног профила**													2			68			2			62			130			130
Укупно A1+A2	19	2		700	70		10			350			10			340			12			372			1992	70		2062
Укупно	19	2		700	70		10			350			10			340			12			372			1992	70		2062
	(**20)			(**735)			(**11)			(**385)			(**13)			(**442)			(**15)			(**465)			1797			(**2062)

Напомена:* За ученике који наставу слушају на матерњем језику националне мањине

*Електротехничар рачунара прва година

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА
за образовни профил Електротехничар рачунара*

	I РАЗРЕД								II РАЗРЕД								III РАЗРЕД								IV РАЗРЕД								УКУПНО				
	недељно				годишње				недељно				годишње				недељно				годишње				недељно				годишње				годишње				
	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Σ				
Б1: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ	7	1	2	245	35	70	60	10	11		350	385	60	5	14		170	476	90	2	15		62	465	90	827	1361	70	300	2558							
1 Рачунарски хардвер	2			70			30	2			70															70	70		30	170							
2 Физика	2			70				2			70															140				140							
3 Основе електротехнике	3	1		105	35			3	1		105	35														210	70			280							
4 Електроника								3	1		105	35		2	1		68	34								173	69			242							
5 Софтверски алати									2		70	30															70		30	100							
6 Елементи IoT система								2	1		70	35														70	35			105							
7 Савремени рачунарски системи														2			68									68				68							
8 Програмирање									2		70	30		2			68	30		3			93	30		231	90			321							
9 Оперативни системи									2		70				3		102	30								172	30			202							
10 Технологија развоја IoT система														4			136	30		3			93	0	30	229	60			289							
11 Рачунарске мреже														1	2		34	68								34	68			102							
12 Одржавање рачунарских система																				4			124	30		124	30			154							
13 Рачунарство у облаку																				2	1		62	31		62	31			93							
14 Техничка документација														2			68				2		62			130				130							
15 Предузетништво																					2		62			62				62							
16 Практична настава			2			70	30																				70	30		100							
Б2: ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ														2			68			2			62			130				130							
2 Изборни програми по програму образовног профила**														2			68			2			62			130				130							
Укупно Б1+Б2	7	1	2	245	35	70	60	10	11		350	385	60	5	14		170	476	90	2	15		62	465	90	827	1361	70	300	2558							
Укупно	7				410				21				795				19 (**21)				736 (**804)				17 (**19)				617 (**679)				2558 (**2688)				

Напомена: * Подразумева реализацију наставе кроз теоријску наставу и практичне облике наставе

**Ученик бира програм са листе изборних општеобразовних или стручних програма

*Електротехничар рачунара прва година

План наставе и учења: БРАВАР-ЗАВАРИВАЧ

	I РАЗРЕД								II РАЗРЕД								III РАЗРЕД								УКУПНО				
	недељно			годишње					недељно			годишње					недељно			годишње					годишње				
	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Σ			
A1: ОБАВЕЗНИ ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ	12	2		420	70			9			315				7			217				952	70			1022			
1 Српски језик и књижевност	3			105				2			70				2			62				237				237			
1.1 језик и књижевност*	3			105				2			70				2			62				237				237			
2 Српски као нематерњи језик*	2			70				2			70				2			62				202				202			
3 Страни језик	2			70				2			70				1			31				171				171			
4 Физичко и здравствено васпитање	2			70				2			70				2			62				202				202			
5 Математика	2			70				2			70				1			31				171				171			
6 Историја	2			70																		70				70			
7 Рачунарство и информатика		2			70																		70			70			
8 Географија	1			35																		35				35			
9 Екологија и заштита животне средине								1			35											35				35			
10 Социологија са правима грађана															1			31				31				31			
Б: ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ	1			35				2			70				2			62				167				167			
1 Грађанско васпитање / Верска настава	1			35				1			35				1			31				101				101			
2 Изборни програми **								1			35				1			31				66				66			
Укупно А1+Б	13	2		455	70			10			350				8			248				1053	70			1123			
Укупно А1+А2+Б		15			525			10			350				8			248								1189**			

** Број часова за ученике који за изборни програм одаберу предмет са листе општеобразовних програма

*Бравар-заваривач прва година

I ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА
за образовни профил БРАВАР - ЗАВАРИВАЧ*

	I РАЗРЕД							II РАЗРЕД							III РАЗРЕД							УКУПНО				Σ	
	недељно			годишње				недељно			годишње				недељно			годишње									
	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б					
Б1: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ	5	6	6	175	210	210	60	4	4	12	140	140	420	60	5	18	155	558	90	315	505	1188	210	2218			
1 Техничко цртање		3		105																105			105				
2 Машински материјали	2			70															70				70				
3 Техничка механика	3			105															105				105				
4 Машински елементи								3			105								105				105				
5 Основе електротехнике са електроником								1	1		35	35							35	35			70				
6 Технологија браварских радова		3		105																105			105				
7 Основе браварских радова			6			210	60														210	60	270				
8 Технологија металних конструкција и процесне опреме									3		105									105			105				
9 Металне конструкције и процесна опрема										12		420	60								420	60	480				
10 Технологија заварених конструкција															3		93			93			93				
11 Заварене конструкције																18	558	90		558	90		648				
12 Предузетништво															2		62			62			62				
Б2: ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ								1			35				1		31		66				66				
2 Изборни програми према програму образовног профила**								1			35				1		31		66				66				
Укупно Б1+Б2	5	6	6	175	210	210	60	4 (*5)	4	12	140 (*175)	140	420	60	(*1)	5	18	(*31)	155	558	90	315 (*381)	505	1188	210	2218 (*2284)	
Укупно	17			655				20 (*21)				760 (*795)				23 (*24)				803 (*834)				2218 (*2284)			

Напомена: * Подразумева реализацију наставе кроз теоријску наставу и практичне облике наставе

** Ученик бира програм са листе изборних општеобразовних или стручних програма

*Бравар заваривач прва година

**НАСТАВНИ ПЛАН И ПРОГРАМ
I НАСТАВНИ ПЛАН**

Недељни годишњи фонд часова општеобразовних предмета за образовни профил: БРАВАР - ЗАВАРИВАЧ

	I РАЗРЕД								II РАЗРЕД								III РАЗРЕД								УКУПНО				
	недељно				годишње				недељно				годишње				недељно				годишње				годишње				
	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Σ				
A1: ОБАВЕЗНИ ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ	12	2			420	70			9				315				7				217				952	70			1022
1 Српски језик и књижевност	3				105				2				70				2				62				237				237
1.1 језик и књижевност*	3				105				2				70				2				62				237				237
2 Српски као нематерњи језик*	2				70				2				70				2				62				202				202
3 Страни језик	2				70				2				70				1				31				171				171
4 Физичко васпитање	2				70				2				70				2				62				202				202
5 Математика	2				70				2				70				1				31				171				171
6 Историја	2				70																				70				70
7 Рачунарство и информатика		2				70																			70				70
8 Географија	1				35																				35				35
9 Екологија и заштита животне средине									1				35												35				35
10 Социологија са правима грађана																	1				31				31				31
Б: ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ	1				35				2				70				2				62				167				167
1 Грађанско васпитање / Верека настава	1				35				1				35				1				31				101				101
2 Изборни предмети									1				35				1				31				66				66
Укупно А1+Б	13	2			455	70			10 (111**)				350 (385**)				8 (9**)				248 (279**)				1053 (1119**)	70			1123 (1189**)
Укупно А1+Б	15				525				10 (11*)				350 (385*)				8 (9*)				248 (279*)				1123 (1189*)				

Напомена * За ученике који изостају слушају на матерњем језику изоловано минимално

Т-теорија, В-вјежба, ПН-прелиминарна настава, Б-блок прелиминарне наставе

** Ученик бира предмет са листе изборних општеобразовних или стручних предмета

*Бравар- заваривач друга и трећа година, механичар моторних возила прва, друга и трећа година

I ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА
за образовни профил БРАВАР - ЗАВАРИВАЧ*

	I РАЗРЕД							II РАЗРЕД							III РАЗРЕД							УКУПНО				Σ	
	недељно			годишње				недељно			годишње				недељно			годишње				годишње					
	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН		Б
Б1: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ	5	6	6	175	210	210	60	4	4	12	140	140	420	60		5	18		155	558	90	315	505	1188	210	2218	
1 Техничко цртање		3			105																		105			105	
2 Машински материјали	2			70																		70				70	
3 Техничка механика	3			105																		105				105	
4 Машински елементи								3			105											105				105	
5 Основе електротехнике са електроником								1	1		35	35										35	35			70	
6 Технологија браварских радова		3			105																		105			105	
7 Основе браварских радова			6			210	60																	210	60	270	
8 Технологија металних конструкција и процесне опреме									3			105											105			105	
9 Металне конструкције и процесна опрема										12			420	60										420	60	480	
10 Технологија заварених конструкција																3			93				93			93	
11 Заварене конструкције																	18		558	90			558	90	648		
12 Предузетништво																2			62				62			62	
Б2: ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ								1			35				1			31				66				66	
2 Изборни програми према програму образовног профила**								1			35				1			31				66				66	
Укупно Б1+Б2	5	6	6	175	210	210	60	4 (*5)	4	12	140 (*175)	140	420	60	(*1)	5	18	(*31)	155	558	90	315 (*381)	505	1188	210	2218 (*2284)	
Укупно	17			655				20 (*21)				760 (*795)				23 (*24)				803 (*834)				2218 (*2284)			

Напомена: * Подразумева реализацију наставе кроз теоријску наставу и практичне облике наставе

** Ученик бира програм са листе изборних општеобразовних или стручних програма

*Бравар -заваривач друга и трећа година

НАСТАВНИ ПЛАН И ПРОГРАМ
I НАСТАВНИ ПЛАН
за образовни профил Механичар моторних возила

	I РАЗРЕД							II РАЗРЕД							III РАЗРЕД							УКУПНО				
	недељно			годишње				недељно			годишње				недељно			годишње				годишње				
	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Σ
A2: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ	4	6	6	140	210	210	60	2	6	12	70	210	420	60	5	18	155	558	90	210	575	1188	210	2183		
1. Техничко цртање		3		105																	105				105	
2. Машински материјали	2			70																	70				70	
3. Техничка механика	2			70																	70				70	
4. Машински елементи									3		105										105				105	
5. Техничка физика								2			70										70				70	
6. Основе технике мерења и контроле		3		105																	105				105	
7. Основна аутомеханичарска пракса			6			210	60																210	60	270	
8. Мотори са унутрашњим сагоревањем									3		105										105				105	
9. Одржавање мотора са унутрашњим сагоревањем										12		420	60										420	60	480	
10. Моторна возила															3			93			93				93	
11. Одржавање моторних возила																18		558	90				558	90	648	
12. Предузетништво															2			62			62				62	
Б: ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ								1			35				1			31			66				66	
1. Изборни предмети								1			35				1			31			66				66	
Укупно А2+Б	4	6	6	140	210	210	60	2 (3**)	6	12	70 (105**)	210	420	60	(1* *) 5	18	(31**)	155	558	90	210 (276**)	575	1188	210	2183 (2249**)	
Укупно А2+Б	16			620				20 (21**)			760 (795**)				23 (24**)			803 (834**)				2183 (2249**)				

Напомена: * За ученике који наставу слушају на матерњем језику националне мањине
Т-теорија, В-вежбе, ПН-практична настава, Б-практична настава у блоку

*Механичар моторних возила прва, друга и трећа година

Модуларизација у средњем стручном образовању

Модули су специфични и посебни сегменти, пакети учења који воде до постигнућа дефинисаних исхода учења. Модули могу бити самостални или део ширих програмских, односно организационих целина. Дизајнирани су на основу сродних и комплементарних принципа, различитих образовних захтева и дефинисаних тематских задатака. Својом структуром, модули обезбеђују стицање знања и компетенција, развој одговарајућег сета вештина и међудисциплинарно, односно међупредметно повезивање.

Модули могу да обухвате више различитих дисциплина, с тим да свака од дисциплина има јасно дефинисане циљеве и задатке. У складу са својом флексибилном структуром, границе између дисциплина нису оштро одређене већ омогућавају прожимање, корелативност и стварање јединственог модуларног образовног пакета.

Компетенције занимања одређују реалан свет рада, укључујући и развојне и пројективне компоненте занимања.

Модул је скуп функционално повезаних знања, вештине и способности (радне компетенције) неопходних за обављање одређеног посла/задатка. Свако занимање је дефинисано као кластер модула чији је коначан исход стручна матура екстерног карактера.

Врсте модула:

Обавезни модули чине минимални стандард и обухватају оне модуле који дају први ниво радних компетенција или способности за обављање послова у профилу, кластеру занимања или

Обавезни модули могу представљати услов за напредовање ученика или за хоризонтално прелажење између програма или профила.

Изборни модули су они модули које ученик бира у складу са својим жељама, могућностима и плановима и они омогућавају обликовање личног профила сваког појединца.

Интегрисани модули су стручно-теоријски модули који пружају знања и представљају допуну или основу за обавезне модуле или професионалну праксу.

Разлози за модуларизацију у средњем стручном образовању су бројни и разновсни. Модуларизација у првом реду омогућава:

- већу флексибилност у планирању и организацији образовања,
- већу економску ефикасност образовања,
- бољу прилагођеност потребама тржишта рада и конкретним радним срединама и пословима,

- бољу вертикалну и хоризонталну проходност,
- адекватнији начин да се премости јаз између школских (академских) квалификација и искуством стечених компетенција и знања,
- већу прилагођеност индивидуалним потребама и могућностима учења,
- стварни избор властитог темпа и пута учења и стицања квалификација и радних компетенција,
- континуирано образовање и могућност дисконтинуираног стицања квалификација и радних компетенција.

Наставни планови и програми у којима су приказани обавезни и изборни предмети, као и модули по образовним профилима и разредима су прописани у Службеном гласнику РС – Просветни гласник, чији бројеви се налазе у прилогу и саставни су део Школског програма Техничке школе „Никола Тесла“ Шид.

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРИНЦИПА, ЦИЉЕВА И ИСХОДА ОБРАЗОВАЊА И СТАНДАРДА ПОСТИГЊУЋА, НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОПИСАНИХ НАСТАВНИХ ПЛАНОВА И ПРОГРАМА

Остваривање циљева, достизање принципа образовања и усмереност наставе и уопште образовног процеса ка исходима образовања је крајњи циљ образовно-васпитног процеса на свим нивоима образовања, почевши од предшколских установа и њиховог деловања до високошколских установа.

Промене у модерном свету и огроман напредак у свету технике и технологије диктирају сталне промене и прилагођавања у свету образовања. Ствари се мењају великом брзином, па тако нпр. Према Бакминстер Фулеру, америчком изумитељу и архитекти који је креатор Криве количине знања, количина знања се удвостручује на нивоу од 13 месеци. У прошлости то није било тако. По Фулеровој кривој до 1900 их знање се удвостручавало сваких 100 година, до краја Другог светског рата тај распон се смањује на 25 година. Данас ствари нису тако једноставне, јер можемо да говоримо о различитим типовима науке па самим тим и различитим типовима знања. Али генерално говорећи, количина знања се удвостручи сваких 13 месеци. По неким футуристичким теоријама тај распон ће се смањити у будућности на 12 сати.

Када све ово горе наведено узмемо у обзир, схватимо да циљ никако не може бити да у ученика стрпамо знања која ће бити превазиђена у неком временском распону. Циљ мора бити да ученика учинимо сналажљивим, да га оспособимо да вешто плива у огромној количини информација које га окружују. Да му омогућимо да сам врши селекцију онога што му је неопходно и да самостално може да врши надоградњу својих знања. А поврх свега тога у својим изборима да буде економичан, штедљив на времену и способан да прихвата нове концепте, нове начине учења. А шта и јесте прилагодљивост до интелигенција у својој есенцији. Значи потребно је да вежбамо и развијамо интелигенцију и њене вештине, да пажљиво бирамо, садржаје и интерпретирамо их тако да буду усмерени на функције, а не суву материју.

У другом случају ако наставимо да се придржавамо постулата и принципа које вучемо од раније, имаћемо стално исте резултате на Pisa тестовима, док ће на првим местима бити Сингапур, Хонг Конг и Јапан. Пребацимо активност на децу, мисаону активност. Научимо их да мисле то нам је основни циљ.

То нећемо моћи да остваримо ако не осавременимо наставу, користећи модерна наставна средства, интернет и све његове добре могућности. То важи и за праксу и практична знања. Потребно је да унапредимо учење. Прва и основна мера унапређења учења у нашој школи јесте промена метода рада уз коришћење модерних наставних средстава. Као један од циљева школског развојног плана је побољшање материјално-техничке опремљености школе, у самом побољшању услова рада учествују и сами ученици који су учествовали у

стављању у функцију новог електротехничког кабинета у свим фазама од опремања, осликавања мурала Тесле и Пупина, до постављања ламината. Тиме смо оумугућили ученицима ефикасно стицање практичних знања. То се трудимо да имплементирамо на свим образовним профилима повезујући се са пољопривредним газдинствима, аутомеханичарским радионицама, културним установама у околини, користећи ресурсе који су нам блиски и на располагању.

Огроман акценат стављамо на стручно усавршавање наставника, усмеравајући све чланове колектива да стечена знања и новине после презентују колегама.

Начин остваривања принципа, циљева и исхода образовања и стандарда постигнућа, начин и поступак остваривања прописаних планова и програма наставе и учења, у техничкој школи „Никола Тесла“, Шид, приказан је табеларно. Општеобразовни предмети су приказани засебно, сваки за себе по образовним профилима и разредима, док је стручни део приказан по образовним профилима. Табеле се налазе уприлогу и саставни су део Школског програма.

ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ, ДОДАТНЕ И ПРИПРЕМНЕ НАСТАВЕ

У школи се планира организовање допунске, додатне наставе и припремне наставе које су дефинисане структуром радног времена као обавеза за све наставнике.

Допунска настава се организује за ученике који нису на редовној настави били у могућности да савладају градиво и то један час недељно целе школске године.

Додатна настава организује се за ученике који на редовној настави показују изразито занимање за предмет, и који желе да продубе своја знања, један час недељно целе школске године.

Припремна настава се организује за ученике који нису у току школске године савладали градиво и који су упућени на полагање поправних и разредних испита. Ова врста наставе се организује у јуну по завршетку наставне године или у августу пре полагања разредних и поправних испита по избору ученика. Одржава се 10% од укупног фонда часова за одређени предмет.

Припремна настава за матурски испит организује се за ученике који се припремају за полагање матурских и дипломских испита и то 5% од укупног фонда часова за одређени предмет.

Припрема ученика за тамичење организују и припремају Стручна већа за ученике који ће представљати школу на такмичењима свих нивоа за сваку школску годину.

АКТИВНОСТИ КОЈИМА СЕ РАЗВИЈАЈУ СПОСОБНОСТИ ЗА РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА, КОМУНИКАЦИЈУ, ТИМСКИ РАД, САМОИНИЦИЈАТИВУ И ПОДСТИЦАЊЕ ПРЕДУЗЕТНИЧКОГ ДУХА

Посебан план активности за развој способности решавања проблема, вештине комуникације, тимског рада, самоиницијативе и предузетничког духа не постоји, али се бројне активности реализују кроз деловање школских тимова. Издвојићемо активности које реализују поједини тимови. Уз напомену да када год то наставни садржаји дозвољавају, применом различитих наставних метода развијамо горе наведене способности кроз редовну наставу али и кроз ваннаставне активности.

Време реализације	Активност	Реализатор	Циљеви
Друго полугодиште	Обука ученика за састављање CV-а и боље представљање послодавцу	Тим за каријерно вођење и саветовање ученика	<ul style="list-style-type: none"> • Развој вештине комуникације • Указивање значаја невербалне комуникације код представљања послодавцу али и пословним сарадницима
Фебруар	Како регистровати пољопривредно газдинство и пријавити измену активности? предавање	Тим за развој међупредметних компетенција и предузетништва	<ul style="list-style-type: none"> • Подстицање предузетничког духа код ученика, али и добијање корисних савета који су применљиви у пракси • Развој самосталности и способности решавања проблема и самоиницијативе
Друго полугодиште	Како основати предузетничку радњу?	Тим за развој међупредметних компетенција и предузетништва	<ul style="list-style-type: none"> • Подстицање предузетничког духа код ученика, али и добијање корисних савета који су применљиви у пракси • Развој самосталности и способности решавања проблема и смоиницијативе
Током школске године- у одељењима по потреби	Радионице за ученике о ненасилном решавању конфликта	Тим за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања	<ul style="list-style-type: none"> • Развијање вештине асертивне, ненасилне комуникације, како исказати своје потребе, не повређујући друге
Мај месец	Укључивање ученика у промоцију школе у локалним основним школама	Тим за маркетинг школе	<ul style="list-style-type: none"> • Развој самоиницијативе и креативности ученика кроз креирање видеа, плаката и памфлета • Развој способности јавног говорења
Током	Увођење ИКТ у	Тим за обезбеђивање	<ul style="list-style-type: none"> • Кроз употребу савремених

школске године	наставни процес, иновативни софтвери и њихова примена у настави	квалитета установе	технологија развој креативног и критичког мишљења
Током школске године	Стручно усавршавање наставника је усмерено ка новим методама у настави али и употреби модерних наставних средстава	Тим за обезбеђивање квалитета установе Тим за професионални развој	<ul style="list-style-type: none"> • Наставник на часу, кроз редовну наставу и на наставним садржајима учи ученике различитим техникама учења и решавања проблема
Током школске године	Кроз разне акције у школи али и шире, активирање ученика да мисле и одговорно заузимају своје ставове	Ученички парламент	<ul style="list-style-type: none"> • Развој вештине комуникације, тимског духа и самоиницијативе
Током школске године	Разне спортске активности и школска такмичења на нивоу општине, регије и даље	Професори физичког васпитања	<ul style="list-style-type: none"> • Тимски дух, добра вршњачка комуникација, решавање конфликта и фер - плеј
Током школске године	Промовисање међупредметних компетенција, вештине комуникације и целоживотног учења кроз организовање разноврсних трибина и предавања као један вид ваннаставних активности	Директор, Наставници, Педагог	<ul style="list-style-type: none"> • Стварање позитивне атмосфере у школи, стварање добре основе за развој зрелих, одговорних младих људи кроз повезивање са стручњацима из локалних институција

ФАКУЛТАТИВНА НАСТАВА, ЊЕНИ ПРОГРАМСКИ САДРЖАЈИ И АКТИВНОСТИ

Факултативне активности имају за циљ да допринесу развоју личности на образовном, сазнајном, креативном, друштвеном и личном плану. Задаци су:

- проширивање и продубљивање, као и стицање нових знања и умења а према интересовањима ученика;
- задовољавање специфичних интересовања ученика уз активно усмеравање њихових склоности, способности интересовања и подстицање професионалног развоја;
- мотивисање и оспособљавање ученика за самосталан и креативан рад;
- омогућавање ученицима организовање забаве и рекреације као и других услова да самостално користе слободно време и организују духовни, културни и друштвени живот у средини у којој раде.

У школи се не реализује настава из факултативних наставних предмета.

Факултативне ваннаставне активности

Укупан број сати, односно дана (по ученику) за реализацију ових активности приказан је у следећој табели:

Назив		I разред	II разред	III разред	IV разред
екскурзија	Разреди који нису завршни	1 наставни дан	2 до 3 наставна дана	2 до 4 наставна дана	
	Завршни разред			До 5 дана	До 5 дана

Екскурзија је факултативна ваннаставна активност која се остварује ван школе. Циљ екскурзије је непосредно упознавање појава и односа у природној и друштвеној средини, упознавање културног наслеђа и привредних достигнућа која су у вези са делатношћу школе.

Садржаји екскурзије остварују се на основу наставног плана и програма образовно-васпитног рада и у складу са Правилником о времену и организовању ђачких екскурзија (октобар 2003. године) и Правилником о времену и организацији ђачких екскурзија, излета и наставе школе у природи у основним и средњим школама са седиштем на територији Аутономне Покрајине Војводине (Службени лист АПВ, децембар 2002. године) и саставнису део годишњег програма рада школе.

Програм екскурзије садржи:

- образовно-васпитне циљеве и задатке,
- садржаје којима се постављени циљеви остварују,
- планирани обухват ученика
- носиоце предвиђених садржаја и активности,
- време трајања екскурзије,
- путне правце,

- техничку организацију и
- начин финансирања.

Екскурзија за први и други разред се одвија унутар граница наше земље. Екскурзија за трећи и четврти разред може да се организује у иностранству. Екскурзија може да траје:

- за ученике првог разреда – до три дана;
- за ученике другог разреда – до три дана
- за ученике трећег и четвртог разреда – до пет наставних дана.

Уколико екскурзија траје дуже од 5 радних дана, користе се нерадни дани од викенда или празника, предвиђени годишњим календаром рада.

Стваралачке и слободне активности ученика - Ученицима се пружа могућност укључења у слободне активности на нивоу школе чији циљ јесте да допринесу развоју личности на образовном, сазнајном, креативном, друштвеном и личном плану. За врсту слободних активности ученици се опредељују на принципу добровољности и на основу својих интересовања. */Руководиоци секција омогућују ученицима учешће на такмичењима, конкурсима и смотрема (научно-техничко стваралаштво, ликовни и литерарни конкурси, смотре рецитатора, сусрети стручних школа).

Секције се формирају на основу интересовања наших ученика као и могућности школе да ученике анимира и ангажује у пољима рада у којима се образују. Већ неколико година због великог интересовања, а и самих успеха ученика и професора на такмичењима, реализује се секција из роботике. Ученици се сами пријављују, на основу заинтересованости се формирају групе, а сам рад се одвија у кабинету за микроконтролере и микрорачунаре.

Активности	Начин реализације	Носиоци реализације	Време реализације
Идентификовање заинтересованих ученика	Анкетирање, Час-ови, часови редовне наставе	Одељењске старешине, руководиоци секција	Први квартал
Формирање група	Састанак стручног актива	Руководиоци секција	Први квартал
Доношење плана рада	Састанак стручног актива, педагошки колегијум	Руководиоци секција	Крај првог квартала
Реализовање планираних активности	Часови на којима се реализују секције	Руководиоци секција, чланови	Током школске године
Учествовање у такмичењима	Праћење календара такмичења, прибављање средстава, учешће	Руководиоци секција, чланови, директор школе	Током школске године
Анализа и извештавање о раду секције	Извештавање стручних актива и педагошког колегијума о реализованим активностима	Руководиоци секција	Крај школске године

Програм рада Литерарне секције

Подручје рада/тема	Циљ	Начин реализације	Место	Динамика	Носиоци активности
Формирање секције	Упознавање са задацима и циљевима	избор руководства	учионица	септембар	професор
Посета Међународном сајму књига у Београду	Упознавање ученика са остварењима светске и наше литературе. Дружење ван школе		Београдски сајам	октобар	професор
Вишњићеви дани (литерарни конкурс)	Подстицање ученика за даљи рад и избор најбољих литерарних радова који ће учествовати на конкурс	разговор	учионица	октобар	професор
Вишњићеви дани	Развијање етичких принципа и љубави према традицији; Неговање лепе речи и уметничког начина изражавања	Свечана академија, књижевно вече	Сала КОЦ-а, Библиотека „Симеон Пишчевић“, Вишњићево	октобар	професор
Анализа одржане Академије	Праћење и мотивисање ученика за интензивнији рад	разговор и дискусија	учионица	новембар	професор
Свечана академија поводом Дана града	Развијање етичких принципа и очување сећања	Свечана академија	Сала КОЦ-а	децембар	професор

Избор и анализа радова за новогодишњу и божићну изложбу	Избор најбољих радова	ишчитавање најбољих радова	учионица	децембар	професор
Избор и анализа садржаја поводом школске славе, Светог Саве	Избор најбољих радова	ишчитавање најбољих радова	учионица	децембар	професор
Дружење чланова секције		разговор	учионица	децембар	Професор и чланови секције
Увежбавање читања за наступ	Ангажовати ученике у складу са интересовањима	увежбавање интонације и темпа	учионица	јануар	професор
Увежбавање читања за наступ	Развијати колективни дух и тимски рад	увежбавање пауза, мимике и гестикулације	учионица	јануар	професор
Генерална проба пред наступ за Светог Саву	Развијати колективни дух и тимски рад	уклапање са хором и другим садржајима	Фискултурна сала	јануар	професор
Свечана Светосавска академија	Развијање моралних принципа, љубави према традицији и очувања сећања	Академија	Фискултурна сала	јануар	професор
Анализа одржане Академије	Праћење и мотивисање ученика за интензивнији рад	разговор и договор	учионица	фебруар	професор
Учествовање на литерарним конкурсима	Упознати ученике са циљевима учешћа	разговор о запажањима	учионица	фебруар	професор
Припрема за будућа такмичења	Упутити ученике на календар	разговор	учионица	фебруар	професор

	будућих такмичења				
Посета позоришту	Дружење ван школе	посета неком од београдских позоришта	позориште	фебруар или март	професор
Упознавање писане уметности	Развој свести о значају ове теме	разговор радионица	учионица	март	професор
Дискусија о посећеној представи	Утисци и запажања о представи као целини	разговор о запажањима	учионица	март	професор
Избор и анализа радова поводом Ускрса	Избор најбољих радова	ишчитавање и процена најбољих радова	учионица	април	професор
Посета библиотеци „Симеон Пишчевић“	Упознавање ученика са библиотекарским позивом, библиотечким фондом	разговор	Библиотека „Симеон Пишчевић“	април	професор
Праћење такмичења	Евиденција резултата	разговор	учионица	април	професор
Сређивање школског паноа са садржајем секције	Ученици дају лични печат свом простору	ратно ангажовање	школа	мај	професор
Решавање текућих проблема	разно	разговор	учионица	јун	Чланови секције
Припрема за крај школске године	Договор о награђивању	разговор	учионица	јун	професор
Разматрање извештаја о раду секције	Изрицање похвала ученицима	разговор	учионица	јун	професор

Програм рада Рецитаторске секције

Подручје рада/тема	Циљ	Начин реализације	Место	Динамика	Носиоци активности
Формирање секције	Упознавање са задацима и циљевима	избор руководства	учионица	септембар	професор
Посета Међународном сајму књига у Београду	Упознавање ученика са остварењима светске и наше литературе. Дружење ван школе		Београдски сајам	октобар	професор
Вежбе интонације и јачине гласа	Слушање текстова звучне читанке, праћење, имитирање	радионица	учионица	октобар	професор
Вишњићеви дани	Развијање моралних принципа и љубави према традицији	Свечана академија и књижевне вечери	Библиотека „Симеон Пишчевић“, свачана сала КОЦ-а, Вишњићево	октобар	професор
Истраживање облика изражавања песме	Упутити ученике на начин реаговања	саветовање, радионице	учионица	новембар	професор
Упознавање говорне уметности	Развој свести о значају ове теме	разговор, радионица	учионица	новембар	професор
Свечана академија поводом Дана града Шида	Развијање моралних принципа и очување сећања	Свечана академија	Сала КОЦ-а	децембар	професор
Избор и анализа садржаја поводом школске славе, Светог Саве	Избор рецитала и појединачних песама за казивање	подела улога, акцентовање значајних места	учионица	децембар	професор

Увежбавање садржаја за наступ	Ангажовати ученике у складу са интересовањима	увежбавање интонације и темпа	учионица	јануар	професор
Увежбавање садржаја за наступ	Развијати колективни дух и тимски рад	увежбавање пауза, мимике и гестикулације	учионица	јануар	професор
Генерална проба пред наступ за Светог Саву	Развијати колективни дух и тимски рад	уклапање са хором и другим садржајима	Фискултурна сала	јануар	професор
Свечана Светосавска академија	Развијање моралних принципа, љубави према традицији и очувања сећања	Академија	Фискултурна сала	јануар	професор
Анализа одржане Академије	Праћење и мотивисање ученика за интензивнији рад	разговор и договор	учионица	фебруар	професор
Припрема за будућа такмичења	Упутити ученике на календар будућих такмичења	разговор	учионица	фебруар	професор
Припрема за такмичења у рецитовању	Избор садржаја, анализа садржаја и подела улога	разговор	учионица	фебруар	професор
Увежбавање садржаја планираних за наступ на такмичењу	Развијање креативности	скренути пажњу на сугестивност у рецитовању	учионица	фебруар	професор
Посета позоришту	Дружење ван школе	посета неком од београдских позоришта	Позориште	фебруар или март	професор

Општинска смотре у рецитовању	Развијање такмичарског духа	такмичење	Сала КОЦ-а	фебруар	професор
Праћење такмичења	Евиденција резултата	разговор	учионица	март	професор
Дискусија о посећеној представи	Утисци и запажања о представи као целини	разговор о запажањима	учионица	март	професор
Увежбавање садржаја планираних за наступ на такмичењу	Развијање креативности	скренути пажњу на сугестивност у рецитовању	учионица	април	професор
Такмичење у рецитовању (Зонска смотре)	Развијање такмичарског духа	такмичење	Позоришна сала	април	професор
Праћење такмичења	Евиденција резултата	разговор	учионица	април	професор
Сређивање школског паноа са садржајима секције	Ученици дају лични печат свом простору	радно ангажовање	школа	мај	ученици
Решавање текућих проблема	Разно	разговор	учионица	јун	Чланови секције
Припрема за крај школске године	Договор о награђивању истакнутих чланова секције	разговор	учионица	јун	професор
Разматрање извештаја о раду секције	Изрицање похвала ученицима и подстицај за нове радне успехе	разговор	учионица	јун	професор

План рада спортских секција

Активности	Време реализације	Носилац активности
Мали фудбал	Фебруар	Дангузов Жељко
Кошарка	Новембар	Дангузов Жељко
Одбојка	Октобар	Топић Милан
Стони тенис	Новембар	Дангузов Жељко
Крос	Септембар	Дангузов Жељко
Пливање (50м и 100 м)	Новембар	Топић Милан
Атлетика (трчање 400м и 1000м)	Октобар	Топић Милан
*Напомена – Спортске секције се реализују у складу са календаром такмичења, после часова редовне наставе у физкултурној сали и на школском игралишту.		

Програм рада роботичке секције

Активности	Начин Реализације	Место Реализације	Носиоци	Рок Реализације
Формирање секције	Презентовање рада секције и евиденција заинтересованих ученика	Кабинет за роботику	професори	Септембар
Утврђивање стања електронских и механичких компонената неопходних за рад и план нове набавке		Кабинет за роботику	Професори и ученици	Септембар
Анализа правила за такмичење за школску 2024/2025.	Дискусија	Кабинет за роботику	Професори и ученици	Октобар
Дискусија и израда идејних решења за склопове робота	Дискусија, рад на рачунару и практичан рад	Кабинет за роботику	Професори и ученици	Децембар
Израда прототипа робота	Рад на рачунару и практичан рад	Кабинет за роботику	Професори и ученици	Јануар
Корекција прототипа и израда коначне верзије робота	Рад на рачунару и практичан рад	Кабинет за роботику	Професори и ученици	Март
Израда тактика за решавање задатака	Рад на рачунару и практичан рад	Кабинет за роботику	Професори и ученици	Март

Учествовање на такмичењу Еуробот 2025		Нови Сад	Професори и ученици	Април
Учествовање на такмичењу у програмирању робота		Бачка Паланка	Професори и ученици	Април
Презентација израђених робота ученицима основних школа	Практичан рад	Кабинет за роботiku	Професори и ученици	Мај
Анализа постигнутих резултата		Кабинет за роботiku	Професори и ученици	Мај

ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ И ЈАВНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ

Активност	Начин реализације	Носиоци реализације и сарадници	Време реализације
1. Обележавање Дечије недеље	Израда плаката Учешће	Одељењске старешине првих разреда	Прва недеља октобра
2. Обележавање месеца књиге	Изложба ученичких радова	Наставници српског језика и књижевности	Октобар
3. Међународни сајам књига у Београду	Посета	Директор Координатор практичне наставе Наставници српског језика и књижевности	Октобар
4. Посета Галерији слика „Сава Шумановић“	Одлазак у галерију	Наставници ликовне културе	Током школске године
5. Манифестација „Вишњићеви дани“	Учешће Посета	Наставници српског језика и књижевности	Октобар
6. Припремање и поставка изложби ради обележавања јубилеја	Учешће Поставка изложби	наставници у школи	Током школске године
7. Посета МНУ „Илијанум“	Одлазак у музеј	Наставници ликовне културе	Новембар
8. Академија поводом Дана Општине Шид	Учешће Посета	Наставници музичке уметности Наставници историје Наставници српског језика и књижевности	Децембар
9. Обележавање 6. децембра	Учешће Посета	Наставници историје Наставници српског језика и књижевности	Децембар

10. Организација књижевне вечери	Учешће Промоција	Наставници српског језика и књижевности	Током школске године
11. Обележавање Светског дана борбе против сиде	Едукација Изложба Посета	Наставници биологије Наставници српског језика и књижевности	1.децембар
12. Школска слава Свети Сава	Приредба	Директор Наставници српског језика и књижевности Наставници ликовне културе Наставници музичке уметности	27.јануар
13. Постављање изложбе посвећене Светом Сави	Изложбе ученичких радова	Наставници српског језика и књижевности Наставници ликовне културе	Јануар
14. Обележавање Дана матерњег језика	Изложба Едукација	Наставници српског језика и књижевности	21.фебруар
15. Посета позоришту	Одлазак у позориште	Наставници српског језика и књижевности	Март
16. Општинска смотре рецитатора „Песниче, народа мог“	Учешће	Наставници српског језика и књижевности	Март
17. Литерарарни конкурс Црвеног крста поводом Светског дана давалаца крви	Учешће	Наставници српског језика и књижевности	Март
18. Зонска смотре рецитатора	Учешће	Наставници српског језика и књижевности	Април

19. Поставка Ускршње изложбе у Владичанском двору и школском холу	Учешће Посета	Наставници ликовне културе Наставници музичке уметности Наставници социологије	Април
20. Ђурђевданско надвлачење конопца	Учешће Приредба	Директор Одељењске старешине Предметни наставници	Мај
21. Сајам технике у Београду	Посета	Директор Наставници електротехничке и машинске групе предмета	Мај
22. Тематска екскурзија за ученике (посета музеју, галерији и осталим значајним културно-историјским објектима у земљи)	Посета	Директор Одељењске старешине Предметни наставници	Мај
23. Свечана додела диплома	Приредба	Директор Одељењске старешине Предметни наставници	Јун
24. Пријем ђака генерације у Белом двору и Општини	Учешће	Директор Одељењске старешине	Јун
25. Професорска екскурзија (посета музеју, галерији и осталим значајним културно-историјским објектима)	Посета	Сви	Јун

ПРОГРАМ СЛОБОДНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ

Наша школа је специфична по томе што се деца образују у 5 образовних профила из четири различита подручја рада (машинство и обрада метала, електротехника, пољопривреда, производња и прерада хране, трговина, угоститељство и туризам). Кроз организовање слободних активности трудимо се да задовољимо разнолике образовне потребе наших ученика. Сваке године планиране су посете разним сајмовима, који су везани за одређене профиле рада, или за наставак школовања. Организујемо и посете локалним фабрикама и предузећима у циљу развоја интересовања ученика за образовни профил односно занимање за које се школују. Промовишемо здраве стилове животе и вршимо превенцију кроз блиску сарадњу са црвеним крстом, домом здравља. Сарађујемо и са културним институцијама у граду и учествујемо на манифестацијама кад год за то имамо прилику. Користимо близину галерије слика „Сава Шумановић“ и Музеја наивне уметности „Илијанум“. Трудимо се да искористиме све ресурсе наше локалне средине и да исцрпимо све њене могућности. Сваке школске године планирамо следеће активности:

Активност	Начин реализације	Носиоци реализације и сарадници	Време реализације
Посета међународном сајму књига у Београду	Посета	Директор Координатор практичне наставе Наставници српског језика и књижевности	Октобар
Посета Галерији слика „Сава Шумановић“	Одлазак у галерију	Наставници ликовне културе	Током школске године
Манифестација „Вишњићеви дани“	Учешће Посета	Наставници српског језика и књижевности	Октобар
Посета МНУ „Илијанум“	Одлазак у музеј	Наставници ликовне културе	Новембар
Посета позоришту	Одлазак у позориште	Наставници српског језика и књижевности	Март
Посета сајму пољопривреде у Новом Саду	Посета	Ученици образовног профила пољопрвредни техничар са професорима стручних предмета Директор	Мај

Посета сајму технике у Београду	Посета	Ученици образовних профила електротехничар рачунара, машински техничар за компјутерско конструисање	Мај
Посета сајму образовања у Новом Саду	Посета	Ученици завршних разреда са одељенским старешинама Представници ученичког парламента	Март
Посета фабрици „Victoriaoil“ ad из Шида	Посета	Ученици завршних разреда образовних профила машински техничар за компјутерско конструисање и бравар	Мај
Сарадња са Црвеним крстом на програмима превенције	Трибине, радионице, предавања	Ученици, наставници, одељенске старешине, директор школе	Током школске године
Сарадња са Домом здравља из Шида у промовисању здравих стилова живота	Трибине, радионице, предавања	Ученици, наставници, одељенске старешине, директор школе	Током школске године

ПРОГРАМ КАРИЈЕРНОГ ВОЂЕЊА И САВЕТОВАЊА

Каријерно вођење и саветовање обухвата низ активности којима се наши ученици оспособљавају да препознају сопствене способности, компетенције и интересе, да доносе одлуке које се односе на њихово образовање и будућу професију и да на тај начин усмеравају ток свог живота у области учења и рада. Циљ каријерног вођења је пружање подршке појединцу у одабиру опција како би донео оптималне одлуке у свом професионалном развоју и употребио властите потенцијале и тако постигао задовољство у образовању, а касније и на радном месту. Вештине каријерног управљања које ученици треба да развију су полазна тачка за цео живот управљања каријером.

Каријерно вођење и саветовање је појам који обухвата све актере и аспекте система образовања али и запошљавања. Неопходно је радити на усклађивању потреба појединаца али и тржишта рада, ради повећања запошљивости. За бољу проходност на тржишту рада, неопходно је да школа сарађује са локалном самоуправом, анализира потребе средине и остварује комуникацију са послодавцима у околини. Само у интеракцији свих партнера остварују се оптимални услови за професионални развој личности, а и не кочи се привредна страна ове интеракције.

Активности које школа реализује организоване су кроз два модула:

- 1) активности информисања ученика и
- 2) активности саветовања.

Каријерно информисање тиче се доступности корисницима свих информација које су неопходне за планирање, постизање и одржавање запослености и других видова радног ангажовања. Оно укључује информације о занимањима, стању и трендовима у Високим школама, за оне који настављају школовање, као и информације о кретањима на тржишту рада за оне који већ завршетком средње школе траже запослење. Информисање треба да пружа основу за даље доношење одлука у каријери.

Каријерно саветовање помаже појединцима да разумеју властите циљеве и аспирације, интересовања и жеље, да баратају информацијама које су добили и на основу свега тога доносе одлуке и управљају својим професионалним развојем. Циљ саветовања је боље разумевање и препознавање властитих потреба и решавање дилема које можда постоје у одабиру следећег корака у каријери. Саветодавне активности реализују се кроз рад са целим одељењем / групом али и кроз индивидуалне разговоре.

Планиране активности каријерног вођења и саветовања налазе се у табели:

Активност	Начин реализације	Носиоци реализације	Време реализације
Информисање ученика о могућностима наставка школовања, али и запослења	Информисање путем огласне табле, посета сајмовима, посета фирмама у окружењу, интернет презентације појединих школа	Одељењски старешина Предметни наставници Педагог	Током школске године
Кроз радионице радити са ученицима на проналажењу њихових могућности и интересовања о избору професије	Радионице, разговор,	Одељењски старешина Предметни наставници Педагог Родитељи	Током школске године
На часовима одељенског старешине ученици ће кроз слободне дискусије размењивати информације о могућностима и захтевима у овој области, изражавати своје евентуалне дилеме и сл.	Разговор, информисање о уписним квотама	Одељењски колектив Одељенски старешина	Током школске године
Обука ученика за састављање CV-а на часовима српског језика, предузетништва и рачунарства и информатике	Увид у документацију, анализа и бележење података	Професори српског језика Предузетништва Рачунарства и информатике	Друго полугодиште
Формирање „Информативног кутка“ са актуелним информацијама о могућностима наставка школовања преко плаката, брошура, линкова и друго	Оглашавање битних информација о вишим школама и факултетима	Професори рачунарства и информатике Педагог	Током школске године
Успостављање сарадње	Прикупљање	Директор школе	Током школске

са стручном службом Тржишта рада и другим институцијама и информисање ученика о тренутним кадровским потребама проходности и условима уписа на поједине више школе и факултете	података, анализа и бележење, информисање ученика	Педагог	године
Применом нестандардизованих тестова извршити професионалну оријентацију и саветодавне разговоре са ученицима III1 и III3	Тестирање, обрада резултата, саветодавни разговор	Педагог	Трећи квартал
Радионице са ученицима III2 и III4 „Бриге при преласку у наредну фазу живота“	Радионице	Педагог	Четврти квартал
Прикупљање релевантних података о постигнутим успесима приликом уписа матураната на више школе и факултете	Увид у документацију, анализа и бележење података	Одељењске старешине, директор Педагог	Током школске године

ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

АКТИВНОСТ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	УЧЕСНИЦИ	ЦИЉЕВИ, ИСХОДИ И РЕЗУЛТАТИ
Обележавање „Светског дана вода“, 22. март	22. марта	Ученици Професори Биологије Екологије Хемије Српског језика и књижевности	Поставка постера, паноа у школском холу Литерарни радови
Обележавање „Светског дана планете Земље“, 22. април	22. априла	Ученици Професори Биологије Екологије Хемије Српског језика и књижевности	Поставка постера, паноа у школском холу Литерарни радови
Обележавање „Светског дана биодиверзитета“, 22. мај	22. маја	Ученици Професори Биологије Екологије Хемије Српског језика и књижевности	Поставка постера, паноа у школском холу Литерарни радови
Обележавање „Светског дана заштите животиња“, 4. октобар	4. октобра	Ученици Професори Биологије Екологије Хемије Српског језика и књижевности	Поставка постера, паноа у школском холу Литерарни радови
Уређење школског дворишта	Током школске године	Ученици Професори Представници месне заједнице Локалне самоуправе Црвени крст	Озелењавање Прављење школске баште Постављање младих садница Постављање контејнера за рециклажу

Чишћење и уређење учионица	Током школске године	Ученици Професори Родитељи	Кречење Прављење полица Постављање цвећа Паноа Плаката Слика
Радионице и предавања о пушењу	У недељи када се обележава „Светски дан без дуванског дима“, 31. мај	Црвени крст Дом здравља Ученици Професор биологије	Сарадња са Црвеним Крстом у циљу развијања свести о штетном дејству дуванског дима по здравље и околину. Радионице израда беџева Предавања
Обезбеђивање хранилица и воде у зимском периоду за птице станарице	У јесен током школске године	Ученици Професори	Постављање кућица Хранилица и појилица за птице у школском дворишту и редовно допуњавање
Рециклажа пластике лименки и папира	Током школске године	Ученици Професори, Представници месне заједнице Локалне самоуправе Црвени крст	Чистија школа преко рециклаже. Постављање контејнера за рециклажу и прикупљање материјала који је намењен зарециклирање
Предавања, трибине и радионице на тему компостирања и коришћења ефикаснијих облика енергије	Током школске године	Ученици Професори ПМФ Нови Сад- удружење Панчићи	Организована предавања на тему компостирања и коришћења ефикаснијих извора енергије

ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА И ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА

Насиље се дефинише као сваки облик једанпут учињеног или поновљеног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја и достојанства деце/ученика.

Основни принципи на којима почива план рада тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања су:

- Право на живот, опстанак и развој
- Најбољи интерес детета
- Недискриминација
- Активно учешће ученика

Активности тима за заштиту су подељене у две сфере деловања превентивно и интервентно деловање.

Циљеви програма превенције:

1. Стварање и неговање климе прихватања, толеранције и уважавања;
2. Подизање нивоа свести и повећање осетљивости свих укључених у живот и рад школе за препознавање насиља, злостављања и занемаривања;
3. Дефинисање поступака и процедура за заштиту од насиља и реаговање у ситуацијама насиља;
4. Информисање свих укључених у рад школе о процедурама и поступцима за заштиту од насиља;
5. Унапређивање компетенција наставног и ваннаставног особља, деце, ученика, родитеља, старатеља и локалне заједнице за уочавање и решавање проблема насиља, злостављања и занемаривања;

Циљеви програма интервенције:

1. Спровођење поступака и процедура реаговања у ситуацијама насиља;
2. Успостављање система ефикасне заштите деце у случајевима насиља;
3. Праћење и евидентирање врста и учесталости насиља и процењивање ефикасности програма заштите;
4. Саветодавни рад са ученицима са циљем ублажавања последица насиља.

Превентивним активностима се у школи ствара сигурно и подстицајно окружење, негује атмосфера сарадње, међусобног уважавања и конструктивне комуникације.

План превентивних активности

Садржај активности	Динамика реализације	Носиоци реализације
Упознавање нових чланова тима са посебним протоколом поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање	Септембар	Педагог
Упознавање ученика првих разреда са програмом превенције насиља и са активностима у случају да се насиље догоди	Септембар - први час	Одељењске старешине
Упознавање родитеља ученика првих разреда са програмом превенције насиља и са активностима у случају да се насиље догоди	Септембар- први родитељски састанак	Одељењске старешине
Истраживање о учесталости и врстама насиља у школи	Новембар (ученици првих разреда)	Педагог
Школска спортска такмичења посвећена безбедном окружењу школе фер-плеј, толеранција	Током школске године	Наставници физичког васпитања
Развијање вештина ефикасног реаговања у ситуацијама насиља. Развијање и неговање богатства различитости и културе понашања у оквиру образовно васпитних активности кроз теме које се обрађују на : часовима одељењског старешине, часовима грађанског васпитања, састанцима ученичког парламента	Током школске године	Одељењске старешине Наставници грађанског васпитања Вођа парламента, Педагог
Анализа стања у школи, увид у присутност насиља у школи и сагледавање облика насиља	Квартално	Тим
Дефинисање улога и одговорности у примени процедура и поступака тј. успостављање ланца одговорности: руководства, чланова тима, дежурних наставника, предметних наставника, одељењски старешина и осталих запослених у школи.	Сви запослени	Директор
Радионице за ученике о ненасилном решавању конфликта	По потреби	Педагог

Интервенцију у одговору на насиље, злостављање и занемаривање чине мере и активности којима се оно зауставља, осигурава безбедност учесника (оних који трпе, чине или сведоче), смањује ризик од понављања, ублажавају последице за све учеснике и прате ефекти предузетих мера. Школа је дужна да интервенише увек када постоји сумња или сазнање да дете и ученик трпи насиље, злостављање и занемаривање, без обзира на то где се оно догодило, где се догађа или где се припрема.

Интервентне активности

Насиље међу ученицима	
Насиље се дешава	Сумња се да постоји насиље
<ul style="list-style-type: none"> • Насиље прекида запослени који примети да је насиље у току • Пријава насиља дежурном наставнику, одељенском старешини, педагогу • Уколико је потребна интервенција полиције и здравствене службе позива их дежурни наставник или педагог (случајеви трећег нивоа обавезно укључују полицију) • Обавештавање родитеља, директора, тима за заштиту (случајеви другог и трећег нивоа) • Прикупљање података, одељенски старшина доставља податке тиму за заштиту • Евидентирање случајева насиља • Праћење ефеката предузетих мера 	<ul style="list-style-type: none"> • Прикупљање информација (разговор са учесницима и другим актерима) • Сумња је потврђена поступа се по корацима у случају када се насиље дешава • Сумња је неоснована-праћење понашања потенцијалних учесника • Сумња је непотврђена-појачан васпитни рад одељењског старешине

Насиље од стране одрасле особе која није запослена у школи	
Насиље се дешава	Сумња се да постоји насиље
<ul style="list-style-type: none"> • Насиље прекида запослени који примети да је насиље у току • Обавештава се одговорна особа, дежурни наставник, директор или педагог • Смањивање напетости и консултације о процени нивоа ризика и одређена одговорност унутар установе за инцидент и утврђивање да ли постоји 	<ul style="list-style-type: none"> • Прикупљање информација (разговор са учесницима и другим актерима) • Сумња је потврђена поступа се по корацима у случају када се насиље дешава

<p>неопходност консултација ван школе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Обавештавање родитеља свих актера насиља уз вођење рачуна о приватности ученика, жртве и вршиоца насиља • Израда плана спровођења заштитних мера, подршка ученицима који су жртве насиља • Уколико постји потреба, ангажовање центра за социјални рад и МУП-а, уколико се сумња да је извршено кривично дело или прекршај • Евидентирање случаја • Праћење ефеката спровођења интервентних активности 	
---	--

Насиље од стране запосленог према ученицима	
Насиље се дешава	Сумња се да постоји насиље
<ul style="list-style-type: none"> • Уколико ученик пријави насиље од стране запосленог у установи, директор и педагог обављају разговор са запосленим који је починилац насиља • Након прикупљених информација подаци се достављају тиму • Обавештавају се родитељи ученика уз избегавање давања процена и уз вођење рачуна о приватности • Израда плана спровођења заштитних мера • Уколико постоји потреба ангажовање ЦЗСР и МУП-а, уколико се сумња да је извршено кривично дело или прекршај • Праћење ефеката спровођења предузетих мера • Евидентирање случајева насиља • Праћење ефеката спровођења интервентних активности 	<ul style="list-style-type: none"> • Прикупљање информација (разговор са учесницима и другим актерима) • Сумња је потврђена поступа се по корацима у случају када се насиље дешава

Насиље од стране ученика према запосленом	
Насиље се дешава	Сумња се да постоји насиље
<ul style="list-style-type: none"> • Запослени обавештава одговорну особу, дежурног наставника или педагога • Директор или педагог обављају разговор са запосленим, тј. жртвом и учеником- починиоцем насиља • Обавештавање родитеља ученика починиоца насиља • Израда плана спровођења заштитних мера • Уколико постоји потреба, ангажовање ЦЗСР и Муп-а, уколико се сумња да је извршено кривично дело или прекршај • Праћење ефеката спровођења предузетих мера • Евидентирање случајева насиља • Праћење ефеката спровођења интервентних активности 	<ul style="list-style-type: none"> • Прикупљање информација (разговор са учесницима и другим актерима) • Сумња је потврђена поступа се по корацима у случају када се насиље дешава

Програм рада Тима за кризне догађаје

Кризни догађаји представљају непредвидива дешавања која могу да проузрокују негативне последице по особе које су на директан или индиректан начин биле њима изложене. Некада су ови догађаји изазвани природним узрочницима (нпр. поплаве, земљотреси), а некада је узрочник човек.

Кризни догађај карактеришу психолошке реакције појединца и или заједнице у целини, број жртава (повређених или настрадалих), материјална штета, као и солидарност у сврху отклањања последица.

Обзиром да је школа ученицима сигурно и познато место, потребно је ученицима обезбедити место на ком ће добити подршку. Стручна служба и наставници су у овом случају особе које пружају ослонац, подршку и сигурност. У случају кризног догађаја ученицима треба пружити следеће интервенције:

- Прву психолошку помоћ која подразумева успостављање првог контакта са учеником и саветовање
- Психолошко саветовање и психосоцијалну подршку док се траума не интегрише и не успостави осећај равнотеже
- Тријажа – препознати ризичне појединце и групе које се упућују на стручну помоћ

- Ублажавање социјалних и психолошких ефеката стресних догађаја
- Препознати особе погођене догађајем које не траже саме помоћ, усмеравања тих особа на конкретне институције или особе којима могу да се обрате консултују

Програм рада Тима за кризне догађаје сачињен је на основу специфичности наше установе, нашим капацитетима да се суочимо са различитим кризним ситуацијама. Директор школе доноси решење којим се дефинише улога чланова тима, односно одређује чланове тима који ће обављати послове и активности који се односе на координацију, пружање психосоцијалне подршке и информисање. Координација обухвата активности – планирања, организације, координације и сарадње са спољном заштитном мрежом, праћења и евалуације. Психосоцијална подршка обухвата активности - праћења реаговања, процена потреба за психосоцијалном подршком, пружање индивидуалне и групне подршке, процена потреба за укључивањем мобилног тима и уколико дође до тога сарадња са мобилним тимом. Информисање обухвата активности - прикупљања, проверавања, селекције, дистрибуције информација, као и припреме саопштења.

План поступања установе

Када школа има сазнање да се десио кризни догађај **одмах**, а најкасније у року од 24 сата, активира се тим за кризне догађаје који има следеће задатке:

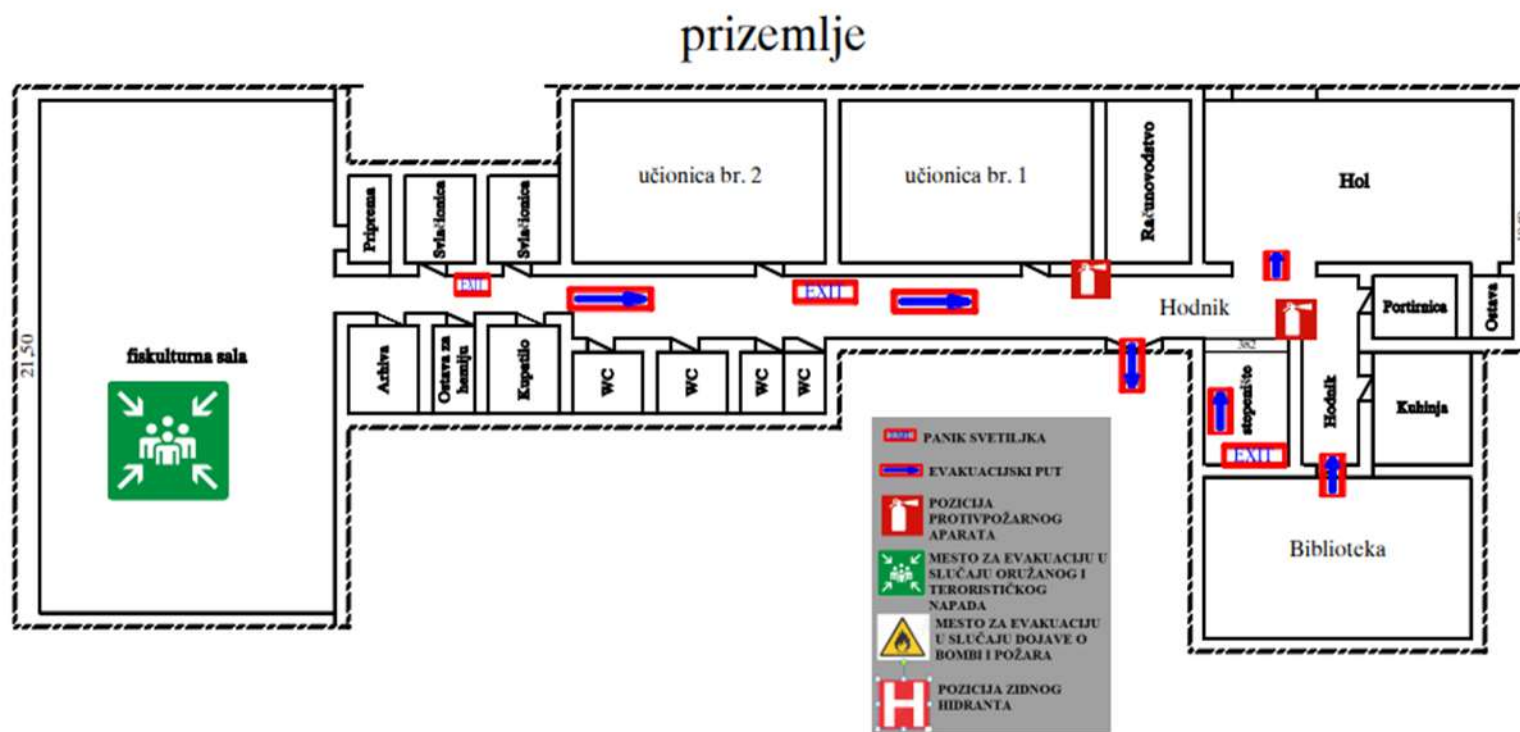
- Прикупљање података и обавештавање надлежних органа
- Успостављање сарадње са спољашњом мрежом заштите
- Сарадња и заједничко деловање са мобилним тимом за кризне интервенције
- Благовремено информисање ученика, родитеља, запослених и медија о догађају
- Психосоцијална подршка деци, ученицима и запосленим
- Израда и реализација плана рада установе у измењеним условима и стабилизација рада у установи
- Организација евентуалних комеморативних активности
- Праћење реализације планова и евалуација
- Вођење документације и извештавање

Активност	Опис активности	Реализатори
Прикупљање података и обавештавање надлежних органа	Тим прикупља информације о догађају (опис, место, време) ко је све погођен и каква помоћ је потребна У зависности од врсте догађаја – хитно обавештавање полиције, хитне помоћи, ватрогасне службе, као и других евентуално потребних органа и служби. Тим за кризне догађаје обавештава ШУ Нови Сад о	Чланови Тима за кризне догађаје, Директор школе, секретар, стручна служба

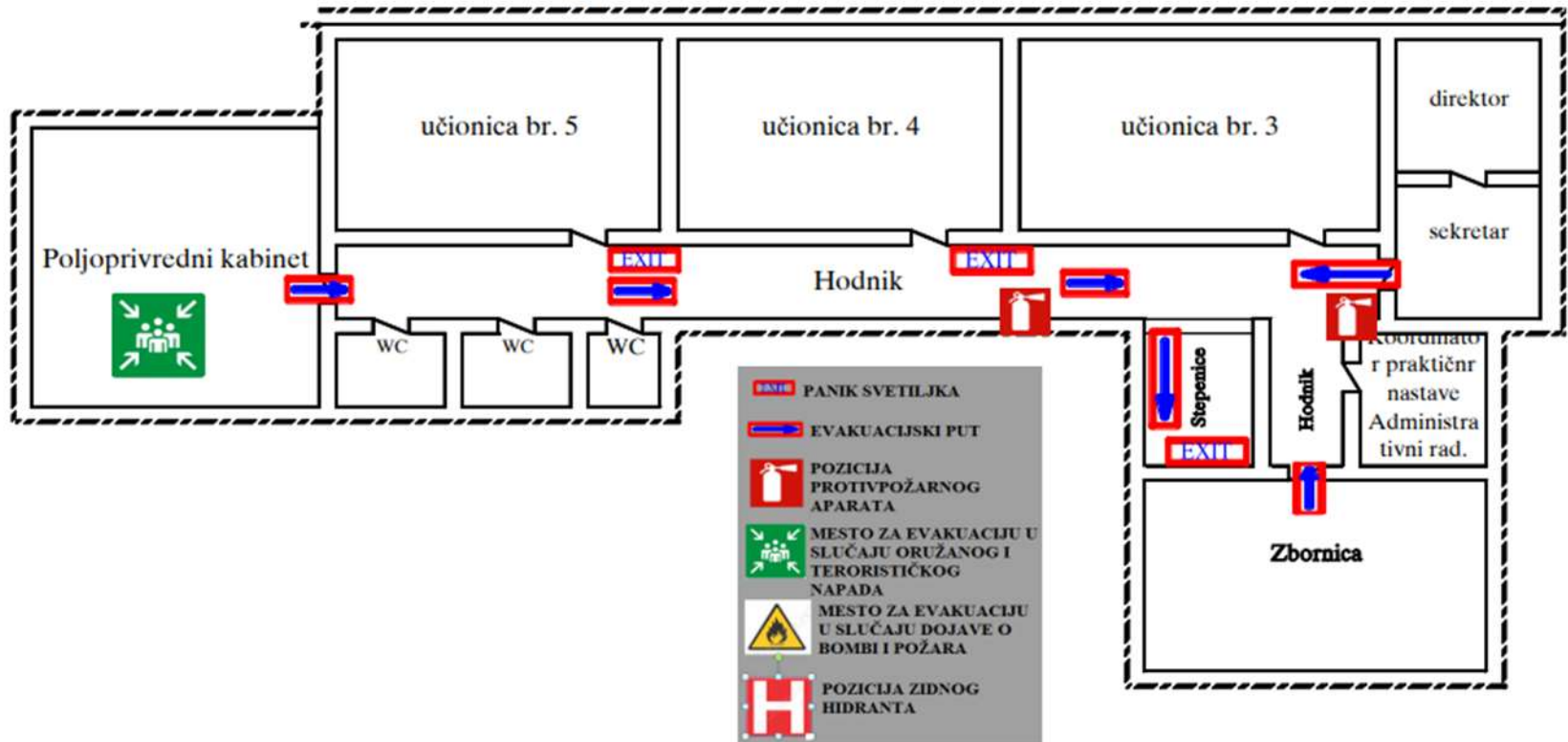
	предузетим активностима.	
Успостављање сарадње са спољашњом мрежом заштите	На основу прикупљених података, школа процењује да ли може да поступа самостално или постоји потреба да се укључи спољашња мрежа заштите. Наравно у зависности од врсте, степена и интензитета догађаја, школа процењује кога укључује.	Чланови Тима за кризне догађаје, Директор школе, секретар, стручна служба
Сарадња и заједничко деловање са мобилним тимом за кризне интервенције	Уколико кризни догађај има најмање три или више повређених или настрадалих лица, директор је у обавези да одмах по сазнању обавести Министарство просвете како би се ангажовао интерсекторски мобилни тим Владе Републике Србије. У ситуацијама када поступа мобилни тим, школски тим за кризне догађаје постаје део тог тима и учествује заједнички у активностима које се спроводе.	Чланови Тима за кризне догађаје
Благовремено информисање ученика, родитеља, запослених и медија о догађају	Директор установе именује особе задужене за припрему званичних информација за родитеље, ученике, запослене и медије. Обавештења имају сврху континуираног информисања свих интересних група о најновијим, провереним и тачним информацијама, ради планирања адекватне подршке и других потребних мера. Саопштење за медије сачињава се у сарадњи са надлежним службама Министарства.	Директор школе, особе задужене за информисање
Психосоцијална подршка деци, ученицима и запосленим	Тим за кризне догађаје прати реаговања ученика, родитеља и запослених идентификује коме је помоћ потребна и у складу са тим организује пружање психосоцијалне	Тим за кризне догађаје, педагог

	<p>подршке. Приликом пружања психосоцијалне подршке као основна интервенција користи се психолошка прва помоћ. Тим процењује потребу за укључивањем представника из система здравствене заштите у циљу пружања психосоцијалне подршке и или укључивање интерсекторског мобилног тима за кризне ситуације.</p>	
<p>Израда и реализација плана рада установе у измењеним условима и стабилизација рада у установи</p>	<p>Тим за кризне догађаје у сарадњи са релевантним тимовима установе израђује план рада по измењеном, прилагођеном плану. Школа прилагођава начин рада последицама кризног догађаја, могућностима и потребама ученика/запослених.</p>	<p>Директор школе, Тим за кризне догађаје, Педагошки колегијум</p>
<p>Организација евентуалних комеморативних активности</p>	<p>У случају кризних догађаја са смртним исходом, тим учествује у организацији и планирању комеморативних активности.</p>	<p>Директор, Тим за кризне догађаје, Тим за културну и јавну делатност</p>
<p>Праћење реализације планова и евалуација</p>	<p>Неопходно је праћење реализације плана рада у измењеним условима, евентуалне корекције и допуне плана у зависности од процене стања.</p>	<p>Тим за кризне догађаје, директор, педагог</p>
<p>Вођење документације и извештавање</p>	<p>Тим је дужан да води документацију о спроведеним активностима у вези са поступањем у кризној ситуација. Извештај о поступању се доставља ШУ Нови Сад, у року од 15 дана од наступања периода стабилизације рада у школи.</p>	<p>Тим за кризне догађаје</p>

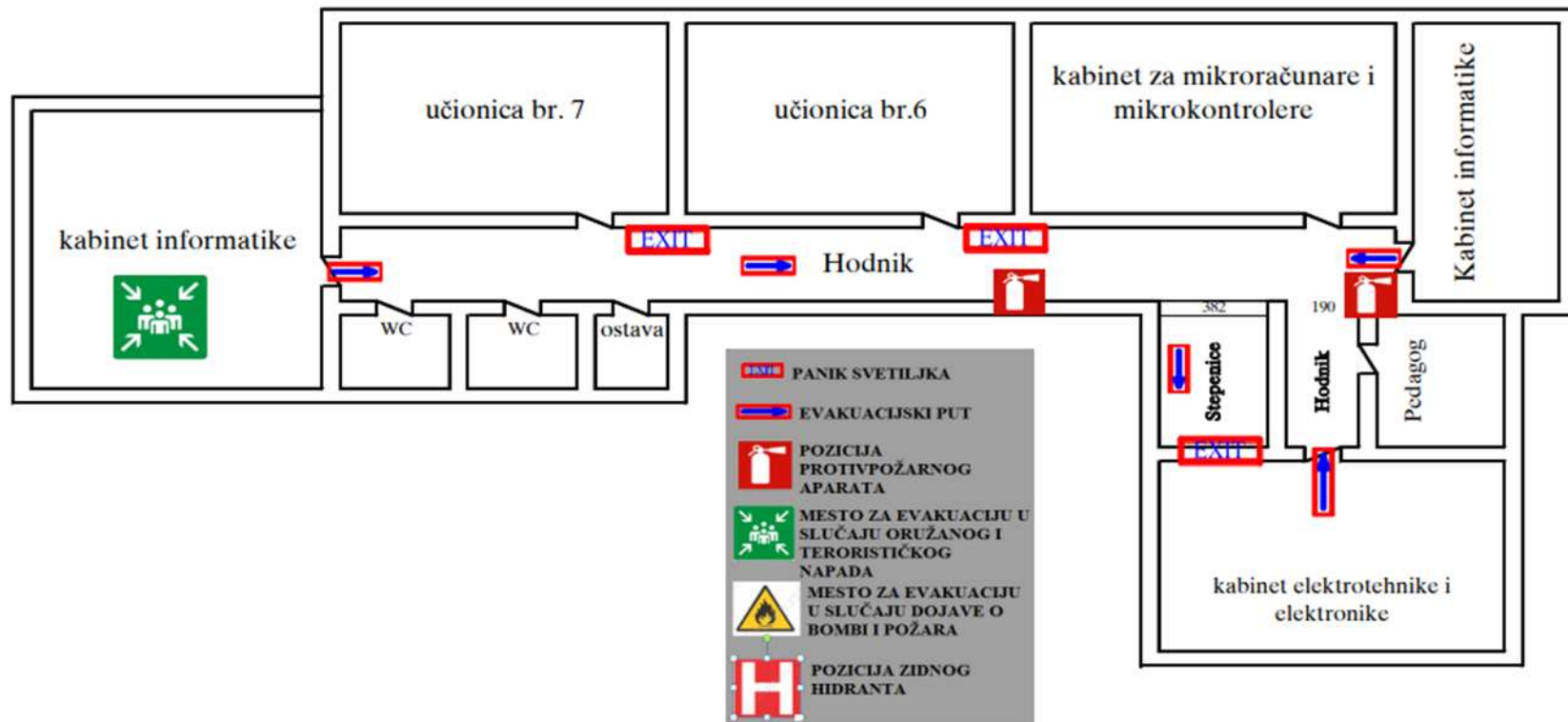
План евакуације Техничке школе „Никола Тесла“

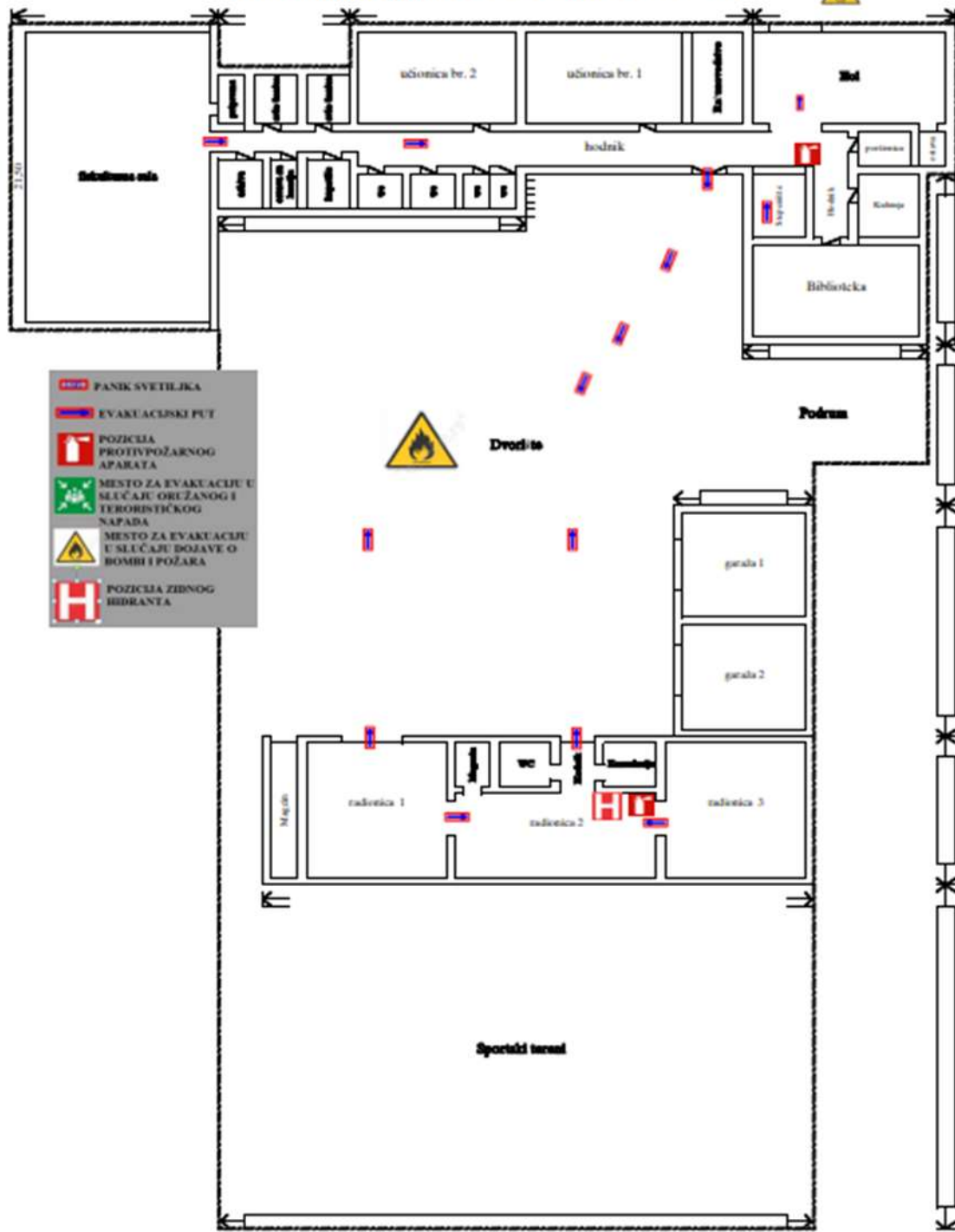
I sprat

II sprat

Evakuacioni plan T.Š "Nikola Tesla" Šid

Програм здравствене превенције

У области здравствене превенције радиће се са циљем изграђивања телесно, психички и социјално здраве и зреле личности оспособљене да се брине за очување, заштиту и унапређење сопственог здравља и здравља других људи. При томе се мора имати у виду да је школа само један о многобројних фактора који дају допринос развоју личности ученика.

Школа ће остварити овај циљ реализацијом следећих задатака:

- Укључивање ученика у здравствено-васпитне акције, као и подстицање на усвајање знања о чувању здравља, болестима и могућности лечења.
- Развијање свести о одговорности појединца за сопствено здравље, о значају личне хигијене, хигијене исхране и хигијенског начина живота.
- Упознавање са потребом планирања породице и успостављањем хуманијих међуљудских односа, као и очување и унапређење менталног здравља.
- Подизање здравствене културе ученика тако да брига о здрављу буде саставни део свакодневних навика, потреба и поступања.
- Спровођење примарне превенције од болести зависности.
- Унапређење ученика у унапређењу животне средине и хигијенско-естетског очувања школе.

Време реализације	Активности/теме садржаји	Начин реализације	Носиоци реализације
Током школске године	Школа ће у сарадњи са Домом здравља организовати систематске прегледе свих ученика.	Договор Заказивање Праћење	Организатор практичне наставе Одељењске старешине Предметни наставници
Током школске године	Школа ће у сарадњи са Домом здравља организовати систематске и стоматолошке прегледе.	Договор Заказивање Праћење	Организатор практичне наставе Одељењске старешине Предметни наставници
Током школске године	Организовање акције добровољног давања крви	Договор Организација акције	Директор
Током године	Обележавање датума везаних за здравствену превенцију и екологију	Акције	Ученички парламент Тим за рад са ученичким

			парламентом
Током школске године	Индивидуални саветодавни рад са ученицима и родитељима и повезивање ученика са специјализованом здравственом службом по потреби	Индивидуални саветодавни рад са ученицима и родитељима	Педагог у сарадњи са одељењским старешинама
Током школске године	Организовање предавања за ученике о здравим стилевима живота	Договор организација	Организатор практичне наставе Лекари из Дома здравља
Током школске године	Израда паноа и едукативних постера ради промовисања стила здравог живота	Израда паноа Промоција	Ученички парламент
<p>Начин праћења реализације програма здравствене превенције и носиоци праћења: Реализација програма здравствене превенције пратиће се у оквиру анализе реализације ГПР школе, на полугодишту и на крају школске године. Носиоци праћења су директор школе у сарадњи са одељењским старешинама.</p>			

У оквиру здравствене превенције посебна пажња се поклања промовисању превенције менталног здравља.

План промовисања менталног здравља

Активности	Циљ	Носиоци активности	Време реализације	Праћење и евалуација
Екскурзија за запослене	Јачање групне кохезије и заједништва	Директор школе	Крај јуна	Директор школе, разговор
Анкетирање ученика о менталном здрављу	Добити јаснију слику о потребама ученика	Педагог школе	Новембар 2024.	Педагог, анализа анкете
Анкетирање запослених о менталном здрављу	Испитати потребе запослених	Педагог школе	Новембар 2024.	Педагог, анализа анкете
Час-ови посвећени ментално здрављу по темама	Превентиван рад на темама које се тичу менталног здравља младих	Одељењске старешине, педагог	Децембар 2024.	Одељењске старешине, анкетни листићи пре и након активности
Интерно стручно усавршавање са темом асертивне,	Неговање климе уважавања, и разумевања	Тим за професионални развој	Мај 2025.	Тим за професионални развој, евалуација

ненасилне комуникације	туђих потреба и емпатије			активности
Спортски дан	Промовисање физичке активности као једног од аспеката менталног здравља и јачање заједништва кроз спорт	Наставници физичког васпитања	Септембар 2025. „Недеља сећања и заједништва“	Фотографије, објаве на сајту школе
Трибина о здравим стилевима живота	Подизање свести о здравим навикама и развој компетенције одговоран однос према здрављу	Дом здравља Шид	Фебруар 2025.	Фотографије, објаве на сајту школе, Разговор са ученицима око тога шта ће примењивати
Обука наставника за промовисање и унапређење менталног здравља и идентификацију ученика са проблемима	Унапређивање компетенција наставника у области менталног здравља и пружање подршке ученицима	Директор, педагог школе	Мај 2025.	Евалуација одабраног семинара, анкета научио на семинару применио у пракси

ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА

Опис активности	Носиоци активности	Време реализације
Међуразредно такмичење у одбојци, мушке екипе.	Ученици првог, другог, трећег и четвртог разреда.	Септембар
Међуразредно такмичење у одбојци женске екипе.	Ученици првог, другог, трећег и четвртог разреда.	Октобар
Међуразредно такмичење у малом фудбалу дечаци.	Ученици првог, другог, трећег и четвртог разреда.	Децембар
Појединачно такмичење у стоном тенису.	Ученици првог, другог, трећег и четвртог разреда.	Април
Спортска недеља, мешовите екипе професори ученици, одбојка.	Ученици свих разреда и професори.	Мај

Наши ученици сваке године учествују на спортским такмичењима која се организују прво на општинском нивоу, а потом наравно уколико се обезбеди пролаз и на вишим нивоима, регионалном, републичком. Сваке године се организује крос за време дечије недеље, као и манифестација Турђевдански сусрети која је осим културна и спортска манифестација. Носиоци активности су наставници физичког васпитања, који припремају ученике кроз додатну наставу и секције.

ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ

Циљ програма је унапређење и употпуњавање свих едукативних и превентивних активности које школа предузима са циљем очувања менталног и физичког здравља свих ученика и запослених, и побољшања квалитета образовно-васпитног рада у школи.

Техничка школа одређени део практичне наставе за поједина занимања у трогодишњем и четворогодишњем трајању реализује у привредним организацијама. Школа, као корисник услуга и привредне организације и занатске радње, као даваоци услуга потписују уговоре. Од четири подручја рада у школи, ученици из два подручја рада редовно похађају практичну наставу у привреди и то:

За образовни профил трговац:

1. „IDEA“, BEOGRAD
2. „DELHAIZE SERBIA“ DOO, BEOGRAD
3. „GOMEX“, ZRENJANIN
4. STR „SPORT LINE“, ŠID
5. Salon nameštaja „MATIS“
6. „GO-TA“, Gibarac
7. „GVOŽĐAR-INEX“ DOO, ŠID
8. STR I KOMISION „ČAROLIJA“, ŠID
9. STR „KASICA-S“, BAČKA PALANKA

За образовни профил аутомеханичар:

1. AUTOSERVIS „ŽDINJAK“, ŠID
2. SRĐAN BAŠIĆ PR AUTOSERVIS BAŠIĆ, ŠID
3. AUTOSERVIS „TARAJIĆ BNZ“, Bačinci
4. AUTOSERVIS „JELE“, ŠID
5. „AUTOSERVIS RINČIĆ“, ŠID
6. AUTOSERVIS „ĐURĐEVIĆ“, ŠID
7. AUTOMEHANIČARSKA RADNJA ZEKA SERVIS, ŠID

Циљеви Програма сарадње са локалном самоуправом се остварују организовањем и учествовањем у разним акцијама и активностима (Учешће у кампањама промоција здравих стилова живота, едукација младих првој помоћи, едукација наставника првој помоћи, такмичења из прве помоћи, подстицање волонтерског рада, едукативне посете фабрикама, учешће на разноразним конкурсима, учешће на разним спортским такмичењима, хуманитарним акцијама, радионице, изложбе, представе, трибине, итд.) кроз повезивање са следећим институцијама:

- Канцеларија за младе
- Канцеларија за спорт општине Шид
- Сарадња са домом здравља Шид
- Сарадња са МУП-ом Шид
- Сарадња са школама за основно образовање у општини
- Сарадња са гимназијом „Сава Шумановић“ из Шида
- Сарадња са Центром за социјални рад
- Сарадња са Установама културе:
  - Културно образовни центар Шид,
  - Галерија слика „Сава Шумановић“
  - Музеј наивне уметности „Илијанум“,
  - Позориште „Бранислав Нушић“
- Сарадња са Црвеним крстом
- Сарадња са предузећима у окружењу (Victoria oil AD, TIM izolirka)

Локални медији учествују у промоцији школе, прате сва важнија дешавања у школи (рад појединих секција, приредбе, семинаре, такмичења...).

Школа је отворена за сарадњу са различитим удружењима, организацијама, Спортским савезом и спортским клубовима који постоје у нашој општини.

У оквиру школе постоји и активно ради Ученички парламент, који такође учествује у различитим пројектима.

ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ

Циљ програма сарадње школе са породицом ученика је подизање нивоа партнерства родитељ-школа у остваривању образовно-васпитне функције школе и пружање помоћи и оснаживање родитеља при обављању васпитне улоге. Овај циљ ће бити реализован организовањем различитих облика активности, усмерених на обезбеђивање трајне и квалитетне сарадње родитеља и школе и на правовремено информисање родитеља о свим аспектима школског живота, рада и понашања, релевантних за развој, образовање и васпитање ученика.

АКТИВНОСТИ	НОСИОЦИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НАЧИН ПРАЋЕЊА
Правовремено информисање родитеља о активностима у школи	Директор Стручни актив за развојно планирање Тим за маркетинг школе	Током године	Web сајт школе Огласни панои
Сарадња са Саветом родитеља	Директор Педагог	Током године	Записници са састанка
Индивидуални разговори	Одељењске старешине Педагог Директор	Током године	Записници
Укључивање родитеља у рад Тимова (Развојно планирање, Тим за ИО, Заштита од насиља, самовредновање)	Савет родитеља Директор Чланови Тимова	Током године	Записници са састанака
Родитељски састанци	Одељењске старешине Педагог по потреби	Минимум 4 пута годишње	Дневници рада Записници
Едукативна предавања на актуелне теме за родитеље	Педагог	Два пута годишње	Фотографије
Сарадња са родитељима који поседују регистровано газдинство у помоћи око реализације професионалне праксе	Координатор практичне наставе	Током године	Склопљени уговори са родитељима
Посета ученика завршних разреда радном месту родитеља	Тим за професионалну оријентацију и каријерно вођење ученика	Крај првог и почетак другог полугодишта	Фотографије Записник
Анкетирање родитеља о задовољству сарадње са школом	Тим за самовредновање	На крају школске године	Обрађене анкете

ПРОГРАМ ИЗЛЕТА И ЕКСКУРЗИЈА

Екскурзије се у школама реализују као ваннаставне активности. Циљ екскурзија је савладавање и усвајање дела наставног плана и програма непосредним упознавањем културног наслеђа. Чињеница је да ни најсавременија наставна технологија, као ни средства јавног информисања не остављају тако упечатљив утисак на ученике, као што је оно што се непосредно доживи на екскурзији. Кроз реализацију екскурзија остварују се следећи задаци:

- Развијање позитивних односа према националним, културним и естетским вредностима, као и позитивним социјалним односима
- Развијање интересовања за природу и изградња еколошких навика
- Развијање способности посматрања и уочавања објеката и појава
- Продубљивање, проширивање и обогаћивање знања код ученика
- Боље и свестраније упознавање ученикове личности и успостављање ближих односа између ученика и наставника.

Предлог плана и програма реализације екскурзије I разреда

Дестинација: Шид-Земун-Београд-Шид

Садржај екскурзије: Обилазак културно-историјских знаменитости Земуна и Београда

-Земун: обилазак куле Сибињанин Јанка (Гардош).

-Београд: обилазак Ботаничке баште која има статус споменика природе II категорије и заштићена је као споменик културе. То је прва и до сада једина ботаничка башта у Србији чије је оснивање везано за једно од највећих имена српске ботанике-Јосифа Панчића.

-Посета Музеју „Никола Тесла“. У Музеју се чува целокупна заоставштина Николе Тесле. Архивска грађа Музеја Николе Тесле састоји се од личног фонда Николе Тесле и збирке фотографија.

- Одлазак на реку и обилазак Београда са воде.

Циљ екскурзије: развијање интересовања за упознавање различитих места и предела, развијање другарских односа и културе понашања у групи, стицање, проширивање и примена стечених знања у природном окружењу.

Задаци екскурзије: Подстицање самосталности и одговорности ученика за сопствено понашање и здравље, усвајање знања о значајним личностима из историје и науке, упознавање догађаја који су обележили историју Србије.

На екскурзији ће бити реализовани садржаји из српског језика и књижевности, историје, географије, верске наставе, биологије и електротехничке групе предмета.

Предлог плана и програма реализације екскурзије II разреда

2 дана, 1 ноћ

Дестинација: Шид-Тара-Вишеград-Мокра Гора-Шид

Садржај екскурзије: Обилазак културно-историјских знаменитости Мокре Горе, Вишеграда

-Ваљево- Злакуса (посета грнчарској радионици, обилазак базена са пастрмком, обилазак Потпећке пећине).

-Ужице: Посета Музеју, обилазак куће Јокановића (етно кућа која представља градски живот у 19 веку) Ноћење на Тари.

- Вишеград: Посета Андрић граду (Андрићград је туристички, културни, административни и едукативни комплекс. Настао је као идеја проф. Кустурице о каменом средњовековном граду инспирисаном делима и ликовима нобеловца Иве Андрића).

-Мокра Гора: обилазак Дрвенграда, филмског и етно села на Мокрој Гори.

Циљ екскурзије: развијање интересовања за упознавање различитих места и предела, развијање другарских односа и културе понашања у групи, стицање, проширивање и примена стечених знања у природном окружењу.

Задаци екскурзије: подстицање самосталности и одговорности ученика за сопствено понашање и здравље, усвајање знања о значајним личностима из историје, упознавање догађаја који су обележили историју Србије и Босне.

На екскурзији ће бити реализовани садржаји из српског језика и књижевности, историје, географије, верске наставе

Предлог плана и програма реализације екскурзије III и IV разреда

Матурска екскурзија

5 дана , 4 ноћи

Дестинација:Шид-Паралија-Солун-Паралија-Метеори-Паралија-Литохоро-Паралија-Шид

1. Дан Шид-Паралија. Полазак из Шида у раним јутарњим сатима (5:00). Путовање поред Београда, Ниша, Скопља са успутним паузама ради одмора. Долазак у Паралију у касним поподневним сатима. Смештај у хотел „Ерато“ 3*. Вечера. Ноћење.
2. Дан Паралија-Солун-Паралија-Доручак. Полазак за Солун. Панорамско разгледање града (Бела кула, Ротонда, Црква Св. Димитрија, Галеријусов славолук, посета српском војничком гробљу на Зејтинлику, слободно време). Повратак у Паралију. Вечера. Дискотека. Ноћење.
3. Дан Паралија-Метеори-Паралија. Доручак. Целодневни обилазак метеорских манастира (Св. Никола, Св. Тројица, Св. Стефан, Велики Метеори) и цркве Свете Петке. Повратак у послеподневним часовима. Вечера. Дискотека. Ноћење.
4. Дан Паралија-подножје Олимпа-Литохоро-Паралија. Доручак. Полудневни обилазак подножја Олимпа, живописног градића Литохора. Послеподневни повратак у летовалиште. Слободно време за индивидуалне активности. Вечера. Ноћење.
5. Паралија-Шид. Доручак. Након доручка полазак групе за Србију. Путовање истом релацијом као и у доласку са очекиваним доласком у Шид у вечерњим сатима.

ПРОГРАМ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Програм безбедности и здравља на раду обухвата заједничке активности школе, родитеља и локалне самоуправе, усмерене на развој свести за спровођење и унапређивање безбедности и здравља на раду.

Те активности су следеће:

- Периодични прегледи и испитивање опреме за рад (Средства и опрема за рад, електричне инсталације, грејање и друге инсталације одржавају се редовно и правилно у исправном стању, у складу са техничким прописима и одређеним стандардима, на начин који обезбеђује одговарајућу сигурност деце и запослених).
- Испитивање услова радне средине (У радним просторијама, кабинетима и радионици у којима се при раду користе различити алати, али и штетне и опасне материје, стално се врше процене штетности и то физичке као што је нпр. бука, вибрација, осветљености.)

Школа као послодавац је дужна да изврши теоријско и практично оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад при заснивању радног односа, премештању на друге послове, приликом увођења нове технологије, односно нових средстава за рад, као и код промене процеса рада.

Провера теоријске и практичне оспособљености запосленог за безбедан и здрав рад обавља се на радном месту.

Одељенски старешина и наставници који с ученицима обрађују одговарајуће програмске садржаје обавезни су да ученике упознају са опасностима с којима се могу суочити за време остваривања образовно-васпитног рада и других активности које организује школа, као и са начином понашања којим се те опасности избегавају или отклањају.

Школа, у свом раду, предузима следеће мере безбедности и здравља на раду запослених, ученика и свих лица која се у њој нађу:

- свакодневна сарадња са државним органима и органима јединице локалне самоуправе;
- дежурство наставника и помоћно-техничког особља;
- премија осигурање ученика;
- обезбеђивање свих елемената заштите од пожара, поплава, удара грома и других елементарних непогода које могу угрозити безбедност ученика Школе;
- обавезно евидентирање одсутних ученика;
- постојање видео надзора у школи;
- обустава рада када се утврди непосредна опасност по живот и здравље;

- јасно дефинисана правила понашања на пракси, последице и санкције због непридржавања истих (ношење прописане униформе и употреба опреме за личну заштиту: рукавица, шлемова, слушалица, маски, наочара и придржавање мера заштите школских радионица и рада на машини).

Смернице за прилагођавање и пружање додатне подршке

У образовном процесу потребе самих актера се веома разликују. Понекад се дешава да се неким учесницима потребно на посебан начин прилагодити или отклонити неке препреке које се јављају. С обзиром да је образовање неповредиво људско право, свака индивидуа без обзира на свој здравствени, економски и социјални статус заслужује да има исти приступ квалитетном раду на еволуцији сопствене личности, кроз процес који ми називамо образовним.

Прилагођавање и подршка деци/ ученицима су активности које доприносе остваривању циљева и исхода образовања и васпитања кроз укључивање кроз укључивање, развој и учење све деце. Реализују се као

- 1) непосредна подршка деци, ученицима;
- 2) подршка родитељу односно другом законском заступнику;
- 3) подршка запосленима;
- 4) подршка самој установи за повећање приступачности.

Активности	Начин реализације	Носиоци активности	Време реализације
Идентификовање ученика код којих постоји потреба за додатном подршком	Чос-ови, часови редовне наставе, разговори са родитељима/старатељима	Одељењске старешине, предметни наставници	Први квартал, током школске године
Упознавање ученика са образовним профилем, школом, начинима рада	Чос-ови, часови редовне наставе	Одељењске старешине, предметни наставници	Први квартал, током школске године
Упознавање других ученика из одељења, јачање групне кохезије, формирање одељења	Чос-ови, часови редовне наставе, радионице	Одељењске старешине, предметни наставници,	Током школске године

		педагог школе	
Израда плана сарадње са родитељима и утврђивање потреба детета	Састанак са родитељима по потреби	Одељењски старешина, педагог	По потреби, током школске године
Израда педагошког профила и планова индивидуализације, ИОП-а све у зависности од потреба детета	Састанци, одељењских већа, састанци са стручном службом, Тим за инклузију	Одељењска већа, родитељи, одељењски старешина, педагог, Тим за инклузију	По потреби, током школске године
Праћење ситуације, реализација планираног и евалуација предузетих мера	Састанци, одељењских већа, састанци са стручном службом, Тим за инклузију	Одељењска већа, родитељи, одељењски старешина, педагог, Тим за инклузију	Квартално у првој години примењивања, полугодишње у другој и даљим годинама примењивања

Прилози

Планови и програми обавезних и изборних предмета са предложеним начинима и поступцима за њихово остваривање прописани су у следећим правилницима:

1. Правилник о наставном плану и програму општеобразовних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Машинство и обрада метала"Сл. гласнику РС" - Просветни гласник, број 12/2021 (друга и трећа година бравар-заваривач и прва, друга и трећа година механичар моторних возила)
2. Правилник о наставном плану и програму општеобразовних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Машинство и обрада метала"Сл. гласнику РС" - Просветни гласник, број 9/2024 прва година бравар-заваривач
3. Правилник о наставном плану и програму стручних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Машинство и обрада метала „Сл. гласнику РС” - Просветни гласник, број 3/2021 (механичар моторних возила, бравар-заваривач друга и трећа година)
4. Правилник о наставном плану и програму стручних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Машинство и обрада метала „Сл. гласнику РС” - Просветни гласник, број 9/24 бравар прва година
5. Правилник о плану и програму наставе и учења стручних предмета средњег стручног образовања у подручју рада електротехника „Сл. Гласник –Просветни гласник“,бр. 11/2018 (друга трећа и четврта година електротехничара рачунара)
6. Правилник о плану и програму наставе и учења стручних предмета средњег стручног образовања у подручју рада електротехника „Сл. Гласник –Просветни гласник“,бр.12/2024 (прва година електротехничар рачунара)
7. Правилник о плану и програму наставе и учења општеобразовних предмета средњег стручног образовања и васпитања у подручју рада Електротехника Сл. Гласник –Просветни гласник“,бр. 11/2018 (друга трећа и четврта година електротехничара рачунара)
8. Правилник о плану и програму наставе и учења општеобразовних предмета средњег стручног образовања и васпитања у подручју рада Електротехника Сл. Гласник –Просветни гласник“,бр. 12/2024 (прва година електротехничар рачунара)
9. Правилник о плану и програму наставе и учења општеобразовних предмета средњег стручног образовања и васпитања у подручју рада Пољопривреда, производња и прерада хране СЛ. Гласник-Просветни гласник бр 6/2012, 1/2013- исп, 10/2016, 11/2016- др.правилник, 13/2018-др.правилник и 10/2022- др.правилник
10. Правилник о плану и програму наставе и учења стручних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Пољопривреда, производња и прерада хране Сл. Гласник –Просветни гласник Бр. 6/2012, 2/2013, 3/2014, 5/2014, 10/2016, 5/2017, 2/2020, 11/2020 и 16/2021

11. Правилник о наставном плану и програму стручних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Трговина, угоститељство и туризам 10/2020, 14/2020, 13/2021 (чл. 3. није у пречишћеном тексту), 2/2022, 11/2022, 8/2023 и 14/2023.
12. Правилник о плану и програму наставе и учења општеобразовних предмета средњег стручног образовања и васпитања у подручју рада трговина угоститељство и туризам СЛ. Гласник-Просветни гласник 16/2013 (трећа година трговац) и
13. Правилник о плану и програму наставе и учења општеобразовних предмета средњег стручног образовања и васпитања у подручју рада трговина угоститељство и туризам СЛ. Гласник-Просветни гласник 7/2023 и 8/2023(прва и друга година)